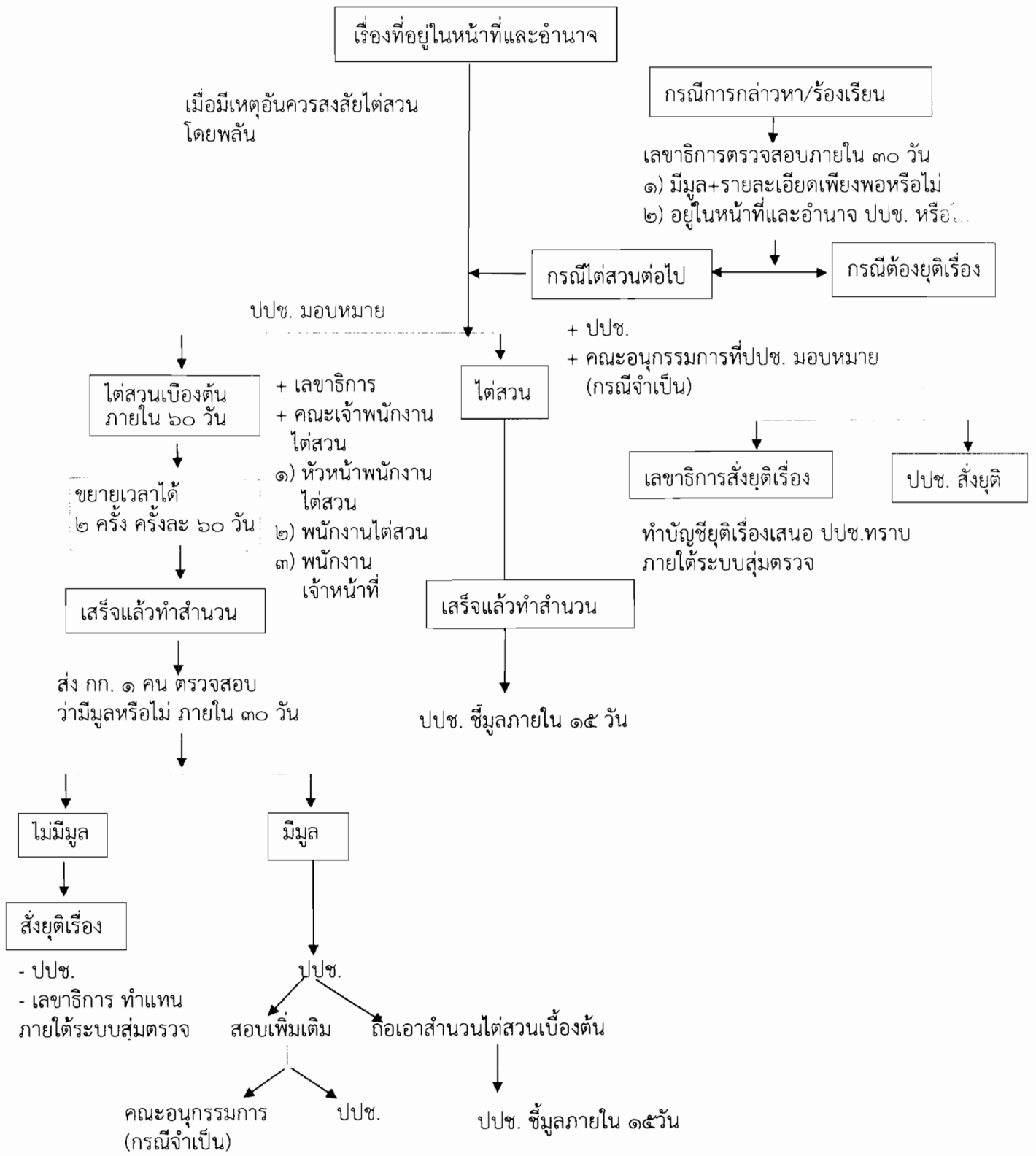

กระบวนการไตสวนใหม่ (แนวทาง กรธ.)

*** การไตสวน ทำภายในอายุความ ต้องแล้วเสร็จภายใน ๒ ปี นับแต่เรื่องไตสวน

เอกสารที่คณะกรรมการยกร่างฯ เสนอเมื่อวันที่ ๒๘ ส.ค. ๖๐

หลักการไต่สวน (เมื่อวันที่ ๒๕ ส.ค. ๖๐)

๑. วางหลักการไต่สวน ว่าหากสอบก็ต้องสอบ ทำเลย ไม่มีเงื่อนไขหรือขั้นตอน

๒. เมื่อมีกรณีที่ต้องมีการดำเนินการไต่สวนตามหน้าที่และอำนาจของคณะกรรมการ ป.ป.ช. คณะกรรมการ ป.ป.ช. อาจมอบหมายให้พนักงานไต่สวนดำเนินการไต่สวนเบื้องต้น

๒.๑ ในการไต่สวนเบื้องต้น หากมาจากคำกล่าวหาหรือร้องเรียน แล้วเป็นกรณีที่ไม่มีรายละเอียดเพียงพอ ให้ดำเนินการเสนอเพื่อยุติเรื่อง โดยคณะกรรมการ ป.ป.ช. อาจมอบหมายให้เลขาธิการเป็นผู้สั่งยุติเรื่องก็ได้ แต่ทั้งนี้ ไม่ตัดอำนาจในการที่คณะกรรมการ ป.ป.ช. ตั้งกรรมการ ป.ป.ช. จำนวน ๓ คน เพื่อดำเนินการคุ้มครองเรื่องที่ยุตินั้นก็ไม่ได้

๒.๒ ส่วนใดที่ต้องดำเนินการไต่สวนเบื้องต้นต่อไป ให้เลขาธิการตั้งคณะเจ้าพนักงานไต่สวนประกอบด้วย หัวหน้าพนักงานไต่สวน พนักงานไต่สวน และพนักงานเจ้าหน้าที่ เพื่อดำเนินการไต่สวนเบื้องต้นและทำสำนวนเสนอคณะกรรมการ ป.ป.ช. ต่อไป ทั้งนี้ คณะกรรมการ ป.ป.ช. อาจตั้งกรรมการตรวจสอบสำนวนนี้ก็ได้

๓. ทุกการดำเนินการต้องระบุดำเนินการไต่สวนเบื้องต้นนี้ ใช้ระยะเวลา ๖๐ วัน ต่อได้ ๒ ครั้ง ครั้งละ ๖๐ วัน หากไม่สามารถดำเนินการไต่สวนได้ตามเวลา ให้แจ้งอุปสรรคและปัญหาให้ ป.ป.ช. ทราบ พร้อมเสนอแนวทางแก้ไขปัญหาและระยะเวลาแล้วเสร็จเสนอคณะกรรมการ ป.ป.ช. พิจารณาขยายระยะเวลา

หากขยายเวลาแล้วอายุความขาด ให้ยุติเรื่องแล้วลงโทษเจ้าหน้าที่ ป.ป.ช. ได้ทันที เว้นแต่พิสูจน์ได้ว่ามิได้เป็นความผิดของตน

๔. แล้วถึงกล่าวถึงกระบวนการไต่สวนว่าต้องดำเนินการอย่างไร

ไต่สวนเบื้องต้นนี้ เป็นการแสวงหาข้อเท็จจริงดูว่าผิดหรือไม่ มีหลักฐานเพียงพอหรือไม่ หากไม่ก็ให้ยุติเรื่อง แต่ถ้ามีเพียงพอก็เดินหน้าต่อ

กระบวนการต้องง่าย ทำอย่างไรก็ไม่ผิดขั้นตอน ไม่กีดกันพยานหลักฐานที่เสนอสอบก็สอบได้หมด การไต่สวนคือการพิสูจน์ความจริง เพื่อป้องกันการลงโทษผู้บริสุทธิ์

หมวด ๒

การไต่สวนข้อเท็จจริง

ส่วนที่ ๓

บททั่วไป

มาตรา ๓๔ ๓๗/๑ ในการดำเนินการไต่สวนหรือไต่สวนเบื้องต้น คณะกรรมการ ป.ป.ช. หรือพนักงานไต่สวน แล้วแต่กรณี ต้องดำเนินการเพื่อให้ได้ข้อเท็จจริงที่ถูกต้องตรงตามความจริงที่เกิดขึ้น โดยต้องค้นหาและรวบรวมข้อเท็จจริงทุกด้านไม่ว่าจะเป็นคุณหรือเป็นโทษต่อผู้ถูกกล่าวหา

พยานหลักฐานใดที่ผู้ถูกกล่าวหานำส่ง คณะกรรมการ ป.ป.ช. หรือพนักงานไต่สวนจะไม่รับด้วยเหตุล่วงเลยเวลาหรือผิดขั้นตอนมิได้ (ใส่โทษไว้ด้วย)

ในกรณีที่ผู้ถูกกล่าวหาขอให้คณะกรรมการ ป.ป.ช. หรือพนักงานไต่สวนใช้อำนาจตามมาตรา ๒๔ เรียกบุคคลหรือเรียกเอกสารจากบุคคลใด ให้คณะกรรมการ ป.ป.ช. หรือพนักงานไต่สวนดำเนินการตามที่ร้องขอ และหากมีเหตุขัดข้องประการใดต้องแจ้งให้ผู้ถูกกล่าวหาทราบ

มาตรา ๓๘ ภายใต้บังคับบทบัญญัติแห่งกฎหมายว่าด้วยอายุความ เมื่อความปรากฏต่อคณะกรรมการ ป.ป.ช. ไม่ว่าจะมีการกล่าวหาหรือไม่ว่า ทราบหรือพบว่ามีเหตุอันควรสงสัยว่ามีการกระทำความผิดที่อยู่ในหน้าที่และอำนาจของคณะกรรมการ ป.ป.ช. ให้คณะกรรมการ ป.ป.ช. ดำเนินการไต่สวนโดยพลัน โดยต้องไต่สวนให้แล้วเสร็จภายในสองปีนับแต่วันเริ่มดำเนินการไต่สวน (ควรเริ่มต้นว่า เมื่อมีเหตุอันควรสงสัยว่ามีการกระทำความผิดที่อยู่ในเขตอำนาจของ ป.ป.ช. ที่จะต้องไต่สวนก็ต้องลงมือทำงานเลย ไม่ว่าจะมิไต่สวนหรือไต่สวนให้แล้วเสร็จภายในสองปีนับแต่วันเริ่มดำเนินการไต่สวน) ภายใต้บังคับมาตรา ๑๙ และมาตรา ๓๙ ให้คณะกรรมการ ป.ป.ช. ดำเนินการไต่สวน ในกรณีดังต่อไปนี้

(ตรวจสอบมาตรานี้ว่าสอดคล้องกับ ม.๑๙ ว่าด้วยหน้าที่และอำนาจหรือไม่ และสอดคล้องกับรัฐธรรมนูญหรือไม่ ถ้ามาตรา ๑๙ ยังขาดอะไร ก็นำไปใส่ไว้ที่นั่น ส่วนมาตรานี้ไม่ควรต้องจารณัยรายละเอียดอีก)

————— (๑) เรื่องที่มีข้อกล่าวหาและพฤติการณ์เกี่ยวกับการกระทำของเจ้าหน้าที่ของรัฐว่าทุจริตต่อหน้าที่ กระทำความผิดต่อตำแหน่งหน้าที่ราชการ หรือกระทำความผิดต่อตำแหน่งหน้าที่ในการยุติธรรม หรือกระทำความผิดต่อตำแหน่งหน้าที่ตามกฎหมายอื่นหรือประพฤตินิষอบ

————— (๒) เรื่องที่มีข้อกล่าวหาและพฤติการณ์เกี่ยวกับการกระทำของเจ้าหน้าที่ของรัฐต่างประเทศ เจ้าหน้าที่ขององค์การระหว่างประเทศหรือบุคคลใด ว่ากระทำความผิดตามมาตรา ๒๐๕ มาตรา ๒๐๕ มาตรา ๒๐๖ มาตรา ๒๐๗ และมาตรา ๒๐๘

————— (๓) เรื่องที่มีข้อกล่าวหาและพฤติการณ์เกี่ยวกับการกระทำของเจ้าหน้าที่ของรัฐว่าร้ายรายผิดปกติหรือทรัพย์สินเพิ่มขึ้นผิดปกติ

(๔) เรื่องที่สมาชิกสภาผู้แทนราษฎร สมาชิกวุฒิสภา หรือสมาชิกของทั้งสองสภา จำนวนไม่น้อยกว่าหนึ่งในห้าของจำนวนสมาชิกทั้งหมดเท่าที่มีอยู่ของทั้งสองสภา หรือประชาชนผู้มีสิทธิเลือกตั้งจำนวนไม่น้อยกว่าสองหมื่นคน เข้าชื่อกล่าวหาว่าผู้ดำรงตำแหน่งตามมาตรา ๕๖ วรรคทำฝ่าฝืนหรือไม่ปฏิบัติตามมาตรฐานทางจริยธรรมอย่างร้ายแรง

————— ในกรณีผู้ดำรงตำแหน่งอื่นนอกจากวรรคหนึ่ง วรรคทำฝ่าฝืนหรือไม่ปฏิบัติตามมาตรฐานทางจริยธรรมอย่างร้ายแรง ให้ดำเนินการตามกฎหมายว่าด้วยกรณีนั้นหรือตามพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญนี้ แล้วแต่กรณี

บทบัญญัติตามวรรคหนึ่ง (๑) และ (๒) ให้ใช้บังคับกับบุคคลซึ่งเป็นตัวการ ผู้ใช้หรือผู้สนับสนุน หรือผู้ให้ ขอให้ หรือรับว่าจะให้ทรัพย์สินหรือประโยชน์อื่นใดแก่บุคคลดังกล่าว เพื่อจูงใจให้กระทำการ ไม่กระทำการหรือประวิงการกระทำอันมิชอบด้วยหน้าที่ด้วย (กำหนดไว้ในร่าง ม. ๑๙ ว. ๔)

ในกรณีที่มีการกระทำความผิดทางอาญาอื่นที่มิใช่การกระทำตามวรรคหนึ่งรวมอยู่ด้วย และคณะกรรมการ ป.ป.ช. เห็นว่าหากให้พนักงานสอบสวนหรือหน่วยงานที่มีหน้าที่และอำนาจเกี่ยวข้องกับการป้องกันและปราบปรามการทุจริตดำเนินคดีไปตามอำนาจหน้าที่จะเป็นประโยชน์กว่าจะส่งเรื่องให้พนักงานสอบสวนหรือหน่วยงานนั้นไปดำเนินการตามอำนาจหน้าที่ต่อไปก็ได้

(เฉพาะว. ท้าย ย้ายไปในส่วนที่เกี่ยวกับการส่งเรื่อง)

มาตรา ๓๘/๑ ในการไต่สวนของคณะกรรมการ ป.ป.ช. หากเป็นกรณีที่มีการกล่าวหา ให้เลขาธิการตรวจสอบคำกล่าวหาดังกล่าว หากตรวจสอบแล้วพบว่าคำกล่าวหานั้นมีข้อมูลหรือมีรายละเอียดไม่เพียงพอที่จะดำเนินการต่อไป หรือความผิดที่กล่าวหานั้นไม่ได้อยู่ในหน้าที่และอำนาจของคณะกรรมการ ป.ป.ช. ให้คณะกรรมการ ป.ป.ช. สั่งยุติเรื่องดังกล่าว ทั้งนี้ ให้ดำเนินการให้แล้วเสร็จภายในสามสิบวันนับแต่วันที่ได้รับคำกล่าวหานั้น

ในการดำเนินการตามวรรคหนึ่ง คณะกรรมการ ป.ป.ช. อาจมอบหมายให้เลขาธิการดำเนินการสั่งยุติเรื่องแทนก็ได้ โดยให้เลขาธิการจัดทำบัญชียุติเรื่องดังกล่าวพร้อมทั้งแสดงผลและแจ้งให้คณะกรรมการ ป.ป.ช. ทราบ ก่อนยุติเรื่อง ในกรณีนี้ ให้คณะกรรมการ ป.ป.ช. แต่งตั้งกรรมการจำนวนสามคนทำหน้าที่สุ่มตรวจเรื่องในบัญชียุติเรื่องดังกล่าว โดยหากพบว่าเลขาธิการหรือพนักงานเจ้าหน้าที่ที่เลขาธิการมอบหมายผู้ใดมีเหตุอันควรสงสัยว่ามีเจตนาทุจริตในการยุติเรื่องดังกล่าว ให้ดำเนินการไต่สวนเพื่อส่งไล่ออกต่อไป

คำกล่าวหาใดที่เลขาธิการตรวจสอบแล้วเห็นว่าคณะกรรมการ ป.ป.ช. สามารถดำเนินการไต่สวนได้ให้เสนอให้คณะกรรมการ ป.ป.ช. ดำเนินการไต่สวนต่อไป

มาตรา ๓๘/๒ ในกรณีที่มีความจำเป็นในการรวบรวมข้อมูลและเอกสารหลักฐาน เพื่อประโยชน์ในการไต่สวน คณะกรรมการ ป.ป.ช. อาจมอบหมายเลขาธิการหรือพนักงานไต่สวนคนหนึ่งหรือหลายคนเพื่อดำเนินการไต่สวนเบื้องต้น โดยมีพนักงานเจ้าหน้าที่เป็นผู้ช่วยเหลือในการดำเนินการก็ได้ โดยคำนึงถึงระดับความรู้ความเชี่ยวชาญ และประสบการณ์ เพื่อให้มีความเหมาะสมกับฐานะ ระดับของผู้ถูกกล่าวหา และการคุ้มครองผู้ถูกกล่าวหาตามสมควร ทั้งนี้ หลักเกณฑ์ วิธีการ และเงื่อนไขการมอบหมายให้ไต่สวนเบื้องต้นให้เป็นไปตามระเบียบที่คณะกรรมการ ป.ป.ช. กำหนด

การไต่สวนเบื้องต้นตามวรรคหนึ่งต้องดำเนินการให้เสร็จและจัดทำรายงานการไต่สวนเบื้องต้นเสนอกรรมการคนใดคนหนึ่งต่อคณะกรรมการ ป.ป.ช. มอบหมายภายในหกสิบวันนับแต่วันที่ได้รับมอบหมาย เพื่อให้กรรมการผู้นั้นพิจารณาว่ามีมูลความผิดหรือไม่ภายในสามสิบวันนับแต่วันที่กรรมการผู้นั้นได้รับรายงานการไต่สวนเบื้องต้น หากกรรมการผู้นั้นเห็นว่าคำกล่าวหาใดมีมูลความผิดที่ต้องดำเนินการพิจารณา ก็ให้เสนอให้คณะกรรมการ ป.ป.ช. พิจารณาต่อไป แต่หากเห็นว่าไม่มีมูล ให้เสนอเรื่องต่อคณะกรรมการ ป.ป.ช. เพื่อสั่งยุติเรื่องต่อไป ทั้งนี้ ให้นำความในมาตรา ๓๘/๑ วรรคสอง มาใช้บังคับกับการมอบให้เลขาธิการสั่งยุติเรื่องดังกล่าวแทนด้วย โดยอนุโลม

ในกรณีที่ไม้อาจดำเนินการไต่สวนเบื้องต้นตามระยะเวลาที่กำหนดในวรรคสอง ให้เลขาธิการหรือพนักงานไต่สวนแจ้งอุปสรรคและปัญหาในการดำเนินการ พร้อมเสนอแนวทางแก้ไข ปัญหาและระยะเวลาดำเนินการ เพื่อให้คณะกรรมการ ป.ป.ช. พิจารณาสั่งขยายระยะเวลา โดยให้ขยายระยะเวลาได้ไม่เกินสองครั้ง ครั้งละไม่เกินหกสิบวัน

ในระหว่างการขยายระยะเวลาการไต่สวนเบื้องต้น หากเป็นกรณีที่ไม่อาจดำเนินการต่อไปได้เนื่องจากขาดอายุความ ให้คณะกรรมการ ป.ป.ช. สั่งยุติเรื่องในการดำเนินคดีอาญา และให้ถือว่าเลขาธิการ พนักงานไต่สวน หรือพนักงานเจ้าหน้าที่จงใจไม่ปฏิบัติหน้าที่ตามกฎหมาย เว้นแต่จะพิสูจน์ได้ว่ากรณีดังกล่าวมิได้เกิดขึ้นจากความผิดของตน

ในการไต่สวนเบื้องต้นให้เลขาธิการ และหัวหน้าพนักงานไต่สวน มีอำนาจตาม มาตรา ๒๔ ด้วย

(ข้อสังเกตจากร่าง ม. ๕๙ ถ้าเรื่องมาถึง ป.ป.ช. แล้วขาดอายุความให้ถือว่าเจ้าหน้าที่ และ ป.ป.ช. ที่เกี่ยวข้องจงใจไม่ปฏิบัติตามกฎหมาย)

ควรวางลำดับการดำเนินการไต่สวนดังนี้ ข้อสังเกตจากร่าง ม. ๖๐

๑. เมื่อเรื่องอยู่ในหน้าที่และอำนาจของ ป.ป.ช. แล้ว ให้เลขามอบให้คณะเจ้าพนักงาน ๓ คน ประกอบด้วย หัวหน้าพนักงาน ๑ คน ผู้ช่วย ๑ คน เจ้าหน้าที่ ๑ คน ร่วมกันสืบเสาะหาพยานหลักฐาน
๒. คณะตาม (๑) รายงานสรุปข้อเท็จจริงเท่าที่หามาได้ แล้วส่งให้ ป.ป.ช. ท่านใดท่านหนึ่งที่ ป.ป.ช. ตั้งไว้พิจารณาวินิจฉัยเบื้องต้นว่ามีมูลหรือไม่ ถ้ามีมูลก็เสนอให้

บปช.วินิจฉัย ถ้าเห็นว่าไม่มีมูลให้รายงานให้ บปช.ทราบ (ภายใต้การคุ้มครอง
ตามขั้นตอนตามมาตรา ๕๙

๓. ไม่ตัดอำนาจที่ บปช.จะตั้งคณะกรรมการที่ประกอบด้วย บปช. และ
ผู้ทรงคุณวุฒิอื่นมาดำเนินการในเรื่องที่สำคัญ หรือเรื่องตาม ธรณ ม.๒๓๕ หรือ
ทำงานด้วยวิธีอื่น
๔. ถ้ามีเหตุอันควรสงสัยว่าเจ้าหน้าที่ผู้ใดไม่สุจริต (ไม่ต้องมีการสอบสวนเหมือน
ข้าราชการ) ให้ บปช. สั่งให้พ้นจากราชการได้ โดยให้ถือเสมือนว่าตำแหน่งถูกยุบ
แต่อาจต้องได้คะแนนมติสูงหน่อย เช่น สองในสาม

มาตรา ๓๘/๓ ในกรณีที่คณะกรรมการ บ.บ.ช. ดำเนินการไต่สวนเอง หรือได้รับ
รายงานการไต่สวนเบื้องต้นตามมาตรา ๓๘/๑ แล้ว เห็นว่าจำเป็นต้องให้ผู้ที่มีความรู้ความเชี่ยวชาญ
เฉพาะด้านร่วมดำเนินการไต่สวนเพื่อให้ได้ข้อเท็จจริงที่ถูกต้องตรงตามความจริงที่เกิดขึ้น และเป็น
กรณีที่มีอาจหลีกเลี่ยงได้ คณะกรรมการ บ.บ.ช. จะแต่งตั้งคณะกรรมการไต่สวนซึ่งประกอบด้วย
กรรมการและผู้ทรงคุณวุฒิที่มีความรู้ความเชี่ยวชาญในสาขาที่เกี่ยวข้องกับคดี เพื่อดำเนินการไต่สวน
ตามที่ได้รับมอบหมายจากคณะกรรมการ บ.บ.ช. ก็ได้ โดยต้องคำนึงถึงประสิทธิภาพและระยะเวลา
การไต่สวนประกอบด้วย

การไต่สวนของคณะกรรมการไต่สวนตามวรรคหนึ่งต้องดำเนินการให้เสร็จและ
จัดทำสำนวนการไต่สวนเสนอคณะกรรมการ บ.บ.ช. พิจารณา ภายในหกสิบวันนับแต่วันที่ได้รับ
มอบหมาย โดยให้คณะกรรมการ บ.บ.ช. พิจารณาสั่งขยายระยะเวลาได้ไม่เกินสองครั้ง ครั้งละไม่เกิน
หกสิบวัน

ในการไต่สวนให้กรรมการในคณะกรรมการไต่สวน มีอำนาจตามมาตรา ๒๔ ด้วย

(ข้อสังเกตตาม ร่าง ม. ๕๙) ขั้นตอนควรเป็นดังต่อไปนี้

- (๑) เมื่อเรื่องเข้ามา ไม่ว่าจะมีคนร้องเรียน หรือ บปช.สงสัย หรือปรากฏแพร่หลาย
ว่ามีการทุจริต ให้ บปช.รับเป็นธุระดำเนินการทันที ไม่ต้องมีมติว่าจะรับหรือไม่
รับไว้พิจารณา
- (๒) ในส่วนที่เกี่ยวกับคำร้องเรียนกล่าวหา ให้เลขาธิการตรวจสอบเบื้องต้นว่ามี
ข้อมูลเพียงพอที่จะดำเนินการต่อไปได้หรือไม่ และคำกล่าวหาเป็นคำ
กล่าวหาเป็นความผิดหรือไม่ และอยู่ในอำนาจหน้าที่ของ บปช.หรือไม่ ถ้าไม่มี
ข้อมูลเพียงพอ หรือไม่มีความผิด เช่นกล่าวหาว่าไม่เลี้ยงดูลูกเมีย หรือไม่อยู่
ในอำนาจของ บปช. เช่น เป็นเรื่องประพฤติมิชอบ ให้ทำสารบาญ แล้วยุติเรื่อง

แล้วแจ้งให้ ปปช.ทราบ ให้ ปปช.มีคณะกรรมการ สุ่มตรวจคำร้องเรียนเหล่านี้ ถ้าพบว่า เลขาธิการหรือเจ้าหน้าที่ผู้ใด จงใจสั่งยุติเรื่องโดยมิเคยจิต ให้ไล่คนนั้นออก

- (๓) เมื่อผ่านขั้นตอนที่ ๒ แล้ว ให้เข้าขบวนการดำเนินการไต่สวนต่อไป (ให้เจ้าหน้าที่ไต่สวนเบื้องต้นแทน ปปช. โดยไม่ให้ตั้งอนุกรรมการไต่สวนเว้นแต่เป็นเรื่องที่สำคัญ)
- (๔) ต้องกำหนดระยะเวลาในการทำงานแต่ละขั้นตอน

มาตรา ๖๓ ๓๘/๔ ในกรณีจำเป็นที่ต้องการความรู้ความเชี่ยวชาญเฉพาะด้านเพื่อให้ได้ข้อเท็จจริงที่ถูกต้องตรงตามความจริงที่เกิดขึ้น และเป็นกรณีที่มีอาจหลีกเลี่ยงได้ คณะกรรมการ ป.ป.ช. จะแต่งตั้งคณะกรรมการซึ่งประกอบด้วยกรรมการและผู้ทรงคุณวุฒิ ผู้มีความรู้ความเชี่ยวชาญในสาขาที่เกี่ยวข้องกับคดีเพื่อดำเนินการไต่สวนเพิ่มเติมจากสำนวนการไต่สวนเบื้องต้นหรือไต่สวนแทนคณะกรรมการ ป.ป.ช. ก็ได้ โดยต้องคำนึงถึงประสิทธิภาพและระยะเวลาการไต่สวนด้วยจะต้องดำเนินการแต่งตั้งคณะกรรมการไต่สวน เพื่อให้ไต่สวนข้อเท็จจริงแทนคณะกรรมการ ป.ป.ช. ให้คณะกรรมการไต่สวนประกอบด้วยประธานกรรมการและกรรมการ ตามที่คณะกรรมการ ป.ป.ช. กำหนด โดยมีพนักงานเจ้าหน้าที่เป็นกรรมการและเลขานุการ และกรรมการและผู้ช่วยเลขานุการ ทั้งนี้ การแต่งตั้งคณะกรรมการไต่สวนให้คำนึงถึงความเหมาะสม กับฐานะระดับของผู้ถูกกล่าวหา และการคุ้มครอง ผู้ถูกกล่าวหาตามสมควร

ในการนี้ ให้คณะกรรมการไต่สวนมีอำนาจตามมาตรา ๒๔ ด้วย (๑)-(๒)-(๓) และ (๔) และมาตรา ๓๔

มาตรา ๓๘/๕ เมื่อคณะกรรมการ ป.ป.ช. ได้รับเรื่องกล่าวหาใดไว้มีมติให้พิจารณาไต่สวนข้อเท็จจริง ให้ดำเนินการต่อไปโดยถือตามรายงานการไต่สวนเบื้องต้น หรือสำนวนของคณะกรรมการไต่สวน ให้บรรดาสั่งของหรือบันทึกรวมถึงเอกสารหลักฐานต่าง ๆ ที่ได้มาตามมาตรานี้ ให้ถือเป็นอันใช้ได้และสามารถนำมาใช้เป็นพยานหลักฐานประกอบสำนวนคดีในชั้นการไต่สวนของคณะกรรมการ ป.ป.ช. ข้อเท็จจริงได้ (มาจากมาตรา ๕๙ วรรคท้าย)

มาตรา ๓๘/๖ เมื่อคณะกรรมการ ป.ป.ช. ดำเนินการไต่สวนเองแล้วเสร็จ หรือเมื่อมีมติให้ถือเอารายงานการไต่สวนเบื้องต้นหรือสำนวนการไต่สวนของคณะกรรมการเป็นสำนวนการไต่สวนของคณะกรรมการ ป.ป.ช. ให้คณะกรรมการ.ปปช. พิจารณาลงมติตามมาตรา ๓๔ เพื่อมีความเห็นหรือวินิจฉัยว่าสำนวนนั้นมีมูลความผิดหรือไม่ภายในสิบห้าวัน

มาตรา ๓๘ คณะกรรมการหลักเกณฑ์ วิธีการ และเงื่อนไขเกี่ยวกับการไต่สวนและการไต่สวนเรื่องเป็นความที่พระมหากษัตริย์มีพระบรมราชโองการโปรดเกล้าฯ ให้คณะกรรมการ ป.ป.ช. มีอำนาจสอบสวน ปล่อยกำหนดเวลาละเอียดเพิ่มเติมเกี่ยวกับการไต่สวนและการไต่สวนเบื้องต้นได้ แต่ฟ้องไม่เป็นการเพิ่มชั้นหรือเพิ่มค่าเงินหรือเป็นอุปสรรคต่อการได้ข้อเท็จจริงที่ถูกต้องตรงตามความจริงที่เกิดขึ้น โดยยกเว้นข้อจำกัดระยะเวลาในการดำเนินการ และขอเบรคหน้าที่และความรับผิดชอบของผู้ปฏิบัติหน้าที่ระดับให้ชัดเจน เพื่อให้การปฏิบัติหน้าที่มีประสิทธิภาพ เกิดความรวดเร็ว สุจริต และเที่ยงธรรม.

มาตรา ๓๙ ห้ามมิให้คณะกรรมการ ป.ป.ช. รับหรือยกคำกล่าวหาตามมาตรา ๓๘ ที่มีลักษณะดังต่อไปนี้ขึ้นพิจารณา

(๑) เรื่องที่มีข้อกล่าวหาหรือประเด็นเกี่ยวกับเรื่องที่คณะกรรมการ ป.ป.ช. ได้วินิจฉัยเสร็จเด็ดขาดแล้ว เว้นแต่จะได้พยานหลักฐานใหม่อันเป็นสาระสำคัญแก่คดี ซึ่งอาจทำให้ผลของคำวินิจฉัยของคณะกรรมการ ป.ป.ช. เปลี่ยนแปลงไป (จะทำให้ตัดอำนาจในการสืบสวน สอบสวน หรือไต่สวนใหม่ไปหรือไม่)

(๒) เรื่องที่เป็นคดีอาญาในประเด็นเดียวกันและศาลประทับฟ้องหรือพิพากษาหรือมีคำสั่งเสร็จเด็ดขาดแล้ว เว้นแต่คดีนั้นได้มีการถอนฟ้องหรือทิ้งฟ้อง หรือเป็นกรณีที่ศาลยังมิได้วินิจฉัยในเนื้อหาแห่งคดี คณะกรรมการ ป.ป.ช. จะรับหรือยกคำกล่าวหานั้นขึ้นพิจารณาก็ได้ (ถ้าเขาฮั้วกันไปฟ้องคดีอาญาแล้วทำให้ศาลยกฟ้อง จะทำให้ทำอะไรไม่ได้ ความจริงในกรณีนั้น ป.ป.ช. ควรพิจารณาในแง่มุมของการดำเนินการทางวินัยได้)

มาตรา ๔๐ คณะกรรมการ ป.ป.ช. อาจไม่รับหรือยกเรื่องที่มีลักษณะดังต่อไปนี้ขึ้นพิจารณาก็ได้

(๑) เรื่องที่ไม่ระบุพยานหลักฐานหรือไม่ปรากฏพฤติการณ์แห่งการกระทำชัดเจนเพียงพอที่จะดำเนินการไต่สวนข้อเท็จจริงได้(จะนั่งรอให้คนอื่นป้อนเข้าปากอย่างเดียว?)

(๒) เรื่องที่ล่วงเลยมาแล้วเกินห้าปีนับแต่วันเกิดเหตุจนถึงวันที่มีการกล่าวหา และเป็นเรื่องที่ไม่อาจหาพยานหลักฐานเพียงพอที่จะดำเนินการไต่สวนข้อเท็จจริงต่อไปได้

(๓) เรื่องที่คณะกรรมการ ป.ป.ช. เห็นว่ามีการดำเนินการต่อผู้ถูกกล่าวหาตามกฎหมายอื่นเสร็จสิ้นและเป็นไปโดยชอบแล้ว และไม่มีเหตุอันควรสงสัยว่าการดำเนินการนั้นไม่เที่ยงธรรม

มาตรา ๔๑ ห้ามมิให้กรรมการ ๒-๒-๒ อนุกรรมการไต่สวน หัวหน้าพนักงานไต่สวน พนักงานไต่สวน หรือพนักงานเจ้าหน้าที่ ซึ่งมีเหตุดังต่อไปนี้ เข้าร่วมดำเนินการไต่สวนข้อเท็จจริง พิจารณา หรือวินิจฉัยคดี (เขียนอย่างนี้แล้วจะลงโทษคนเหล่านี้ด้วยใหม่)

(๑) รู้เห็นเหตุการณ์หรือเคยสอบสวนหรือพิจารณาเกี่ยวกับเรื่องที่กำลังหาในฐานะอื่นที่มีใช้ในฐานะของบุคคลตามวรรคหนึ่งมาก่อน

(๒) มีส่วนได้เสียในเรื่องที่กำลังหา

(๓) มีสาเหตุโกรธเคืองกับผู้กล่าวหาหรือผู้ถูกกล่าวหา

(๔) เป็นผู้กล่าวหาหรือเป็นคู่สมรส บุพการี ผู้สืบสันดาน หรือพี่น้องร่วมบิดามารดา หรือร่วมบิดาหรือมารดากับผู้กล่าวหาหรือผู้ถูกกล่าวหา

(๕) มีความสัมพันธ์ใกล้ชิดในฐานะญาติหรือเป็นหุ้นส่วนหรือมีผลประโยชน์ร่วมกัน หรือขัดแย้งกันทางธุรกิจกับผู้กล่าวหาหรือผู้ถูกกล่าวหา

ในกรณีที่ปรากฏว่ามีการแต่งตั้งหรือมอบหมายกรรมการ ๒-๒-๒ อนุกรรมการไต่สวน หัวหน้าพนักงานไต่สวน พนักงานไต่สวน หรือพนักงานเจ้าหน้าที่ ซึ่งมีเหตุตามวรรคหนึ่ง เข้ายุ่งเกี่ยวกับคดี ให้บุคคลตามวรรคหนึ่งนั้นแจ้งต่อคณะกรรมการ ป.ป.ช. หรือผู้ที่คณะกรรมการ ป.ป.ช. มอบหมายเพื่อพิจารณาดำเนินการโดยเร็ว และระหว่างนั้นห้ามมิให้บุคคลดังกล่าวยุ่งเกี่ยวกับการดำเนินคดี (การไต่สวน สอบสวน?) จะให้เจ้าตัวที่รู้สึกว่าจะเกิดความไม่เที่ยงธรรม ถอนตัวได้นอกเหนือจากกรณีตามวรรคหนึ่ง

ผู้ถูกกล่าวหาหรือผู้มีส่วนได้เสียจะคัดค้านกรรมการ ๒-๒-๒ อนุกรรมการไต่สวน หัวหน้าพนักงานไต่สวน พนักงานไต่สวน หรือพนักงานเจ้าหน้าที่ ผู้ได้รับแต่งตั้งหรือมอบหมาย ซึ่งมีเหตุตามวรรคหนึ่งก็ได้ โดยยื่นคำร้องต่อคณะกรรมการ ป.ป.ช. หรือผู้ที่คณะกรรมการ ป.ป.ช. มอบหมาย เพื่อพิจารณาวินิจฉัย ในระหว่างที่รอการวินิจฉัย ให้กรรมการ ๒-๒-๒ อนุกรรมการไต่สวน พนักงานไต่สวน หรือพนักงานเจ้าหน้าที่ ซึ่งถูกคัดค้านระงับการปฏิบัติหน้าที่ไว้พลางก่อน

การยื่นคำคัดค้าน การพิจารณาคัดค้าน และการแต่งตั้งหรือมอบหมายบุคคลตามวรรคหนึ่ง ให้เป็นไปตามหลักเกณฑ์ วิธีการ และเงื่อนไขที่คณะกรรมการ ป.ป.ช. กำหนด (ควรกำหนดเวลาทุกขั้นตอน และทางที่สมควรให้ประธานนั้นแหละชี้ขาด)

มาตรา ๔๒ ในการวินิจฉัยชี้ขาดของคณะกรรมการ ป.ป.ช. ตามพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญนี้มาตรา ๑๙ (๑) (๒) และ (๓) เป็นการใช้อำนาจโดยตรงตามรัฐธรรมนูญ และเป็นการดำเนินงานตามกระบวนการยุติธรรมทางอาญาทางแพ่ง หรือทางอาญาเกี่ยวเนื่องวินัย โดยไม่อยู่ในอำนาจการพิจารณาคดีปกครองของเงื่อนไขการฟ้องคดีต่อศาลปกครอง(ดูว่าเขียนเหมือน รธน หรือไม่/ดู รธน. ม. ๑๙๗ ว. ๓) ดู ร่าง ม.๑๓๒ ประกอบด้วยว่าจะขัดกันหรือไม่ (ควรย้ายไปหมวดหน้าที่และอำนาจ)

มาตรา ๔๓ ในระหว่างการไต่สวนข้อเท็จจริง หากปรากฏว่าผู้ถูกกล่าวหาพ้นจากตำแหน่งหรือพ้นจากราชการเพราะเหตุใดๆ นอกจากถึงแก่ความตาย ให้คณะกรรมการ ป.ป.ช. มีอำนาจดำเนินการไต่สวนข้อเท็จจริงเพื่อดำเนินคดีอาญา ดำเนินการทางวินัย หรือขอให้ทรัพย์สินตกเป็นของแผ่นดิน แล้วแต่กรณี ต่อไปได้

ในกรณีที่ผู้ถูกกล่าวหาพ้นจากตำแหน่งหรือพ้นจากราชการอันเนื่องมาจากความตาย ให้คณะกรรมการ ป.ป.ช. มีอำนาจดำเนินการไต่สวนเพื่อขอให้ทรัพย์สินตกเป็นของแผ่นดินต่อไปได้

มาตรา ๕๗(๑) ให้คณะกรรมการ ป.ป.ช. ไต่สวนและวินิจฉัยข้อกล่าวหาตามหน้าที่และอำนาจให้แล้วเสร็จก่อนที่ความผิดอาญาตามที่กล่าวหา นั้นจะขาดอายุความ หากไม่อาจส่งเรื่องเพื่อดำเนินการคดีต่อไปได้เพราะเหตุขาดอายุความ และพิสูจน์ได้ว่าเกิดจากความจงใจหรือประมาทเลินเล่ออย่างร้ายแรงของกรรมการ อนุกรรมการ เลขาธิการ หรือพนักงานไต่สวน ให้ถือว่าบุคคลดังกล่าวจงใจไม่ปฏิบัติตามหน้าที่ตามกฎหมาย^๑ (มีการกำหนดเนื้อหาเช่นเดียวกับ ร่าง ม. ๓๘/๓๑ ๖.๓) (ทั้งสองวรรคควรมีระยะเวลาอันจำกัดเพียงใด ถ้าพ้นระยะเวลานั้นแล้ว ป.ป.ช. จะรับผิดชอบอย่างไร)

มาตรา ๔๔ ในระหว่างไต่สวนข้อเท็จจริงเพื่อดำเนินคดีอาญา ถ้ามีเหตุควรเชื่อว่าผู้ถูกกล่าวหาเป็นผู้วิกลจริตและไม่สามารถต่อสู้คดีได้ให้คณะกรรมการ ป.ป.ช. จดการไต่สวนจนกว่าผู้ถูกกล่าวหาผู้นั้นหายวิกลจริตหรือสามารถต่อสู้คดีได้ ทั้งนี้ ตามหลักเกณฑ์และวิธีการที่คณะกรรมการ ป.ป.ช. กำหนด (ปัญหาว่าเกิดขึ้นในขั้นตอนใด ถ้าเป็นขั้นตอนการไต่สวน ก็ไม่มีเหตุจะ

^๑ข้อสังเกตของอธิบดีอัยการ : ส่วนนคตของสำนักงาน ป.ป.ช. ที่จัดส่งมาเพื่อฟ้องนั้น ได้ปรากฏว่าแต่ละสำนวนคดีได้ดำเนินการอย่างล่าช้า โดยปรากฏว่าในหลายสำนวนได้ดำเนินการเป็นเวลานานับ ๑๐ ปี อันถือเป็นการกระทำไม่เป็นธรรมของผู้เกี่ยวข้อง ซึ่งในส่วนนี้ สำนักงาน ป.ป.ช. ได้แก้กฎหมายให้หยุดอายุความไว้ หากผู้ถูกกล่าวหาหลบหนีระหว่างถูกดำเนินคดี อันเป็นการกระทำที่เป็นสองมาตรฐาน หากผู้ถูกดำเนินคดีส่วนหนึ่งอยู่ในอำนาจการดำเนินการสอบสวนของสำนักงาน ป.ป.ท. ในประเด็นนี้เห็นว่าควรมีกรอบระยะเวลาให้สำนักงาน ป.ป.ช. ดำเนินการสอบสวนให้เสร็จสิ้นในเร็ววัน นับแต่การรับดำเนินการและควรมีมาตรฐาน การป้องกันการวิ่งเต้นเบี่ยงเบนคดีและการเก็บเรื่องไว้ในลักษณะ ปกปิดไม่ดำเนินการ โดยปรากฏตามเอกสารที่แนบมาฝ่ายผู้เสียหายที่ร้องทุกข์กล่าวโทษ ไม่อาจทราบผลการดำเนินการเนื่องจาก สำนักงาน ป.ป.ช. ได้เก็บเรื่องเงียบงันไว้นานถึง ๗ ปี เศษ แต่ไม่มีผลการดำเนินการใดๆ ให้ผู้ร้องทุกข์ทราบทั้งๆ ที่ผลการดำเนินการในส่วนที่เกี่ยวข้อง เป็นต้นว่าการดำเนินการทางวินัย ได้ดำเนินการจนเสร็จสิ้นโดยไต่ออกจากราชการ และการดำเนินการคดีชั้นศาลปกครองก็ได้มีคำพิพากษาถึงที่สุดไปนานแล้ว จนฝ่ายผู้เสียหายต้องเข้าแจ้งความซ้ำอีกครั้ง เนื่องจากเข้าใจว่ายังไม่มีการร้องทุกข์หรือการลักลอบทิ้งเรื่องเสีย

หยุด แต่ถ้าเป็นขั้นตอนการดำเนินคดี ก็อาจต้องหยุด และไม่ควรหยุดเพราะวิกลจริต แต่เหตุอื่นที่ทำให้เขาไม่สามารถสู้คดีได้ เช่นเจ็บป่วยจนไม่รู้ตัว) (มีอยู่ใน ม. ๑๔ ของ ป.วิอ.)

กรณีที่คณะกรรมการ ป.ป.ช. สั่งงดการไต่สวนตามวรรคหนึ่ง คณะกรรมการ ป.ป.ช. จะสั่งจำหน่ายเรื่องชั่วคราวก็ได้

กรณีผู้ถูกกล่าวหาตาย ให้การดำเนินคดีอาญาเป็นอันระงับไป (ต้องเขียนด้วยหรือ มีหลักอยู่ใน ว.อาญา อยู่แล้ว) (มีอยู่ใน ม. ๓๙ (๑) ของ ป.วิอ.)

มาตรา ๔๕ ในการดำเนินคดีอาญาตามพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญนี้ ถ้าผู้ถูกกล่าวหาหรือจำเลยหลบหนีไปในระหว่างถูกดำเนินคดี(ถ้าหนีไปก่อนละ) หรือระหว่างการพิจารณาของศาล มิให้นับระยะเวลาที่ผู้ถูกกล่าวหาหรือจำเลยหลบหนีรวมเป็นส่วนหนึ่งของอายุความ และเมื่อได้มีคำพิพากษาถึงที่สุดให้ลงโทษจำเลย ถ้าจำเลยหลบหนีไปในระหว่างต้องคำพิพากษาถึงที่สุดให้ลงโทษมิให้นำบทบัญญัติแห่งประมวลกฎหมายอาญามาตรา ๔๘ มาใช้บังคับ (ไม่ต้องกำหนดไว้อีก เพราะในร่าง ม. ๒๕ แห่ง พรบ วิธีพิจารณาคดีต้นกการเมือง กำหนดไว้แล้ว)

มาตรา ๔๖ ในกรณีที่คณะกรรมการ ป.ป.ช. มีมติว่าข้อกล่าวหาใดไม่มีมูลให้สำนักงาน ป.ป.ช. จัดให้บุคคลทั่วไปสามารถเข้าตรวจดูเหตุผลที่มีมติของคณะกรรมการ ป.ป.ช. ดังกล่าวได้ตามระเบียบที่คณะกรรมการ ป.ป.ช. กำหนด เว้นแต่เป็นกรณีการดำเนินการสอบสวนตามมาตรา ๑๓๗ มาตรา ๑๓๘ และมาตรา ๑๓๙ (แทนที่จะให้ประชาชนเข้าดู ควรต้องแจ้งให้คนที่ถูกกล่าวหาทราบ)

เพื่อมิให้ถูกสังคมนำใจผิด ในชั้นรับคำร้อง หรือเริ่มกระบวนการสอบสวน หรือการเข้าร้องเรียน ต้องไม่เปิดเผยชื่อและคำร้องเรียน (มีโทษด้วย) แต่เมื่อสอบสวนแล้วเห็นว่ามีพยานหลักฐานพอสมควรที่เห็นว่ามีมูลเบื้องต้น (ก่อนชี้ว่าผิดหรือไม่) ให้เปิดเผยพฤติกรรมแห่งการกล่าวหาได้โดยยังไม่เปิดเผยชื่อ เมื่อชี้ว่ากรณีมีมูล จะเปิดเผยชื่อก็ได้ แต่ต้องไม่เปิดเผยชื่อ ที่อยู่ พยาน หรือรายละเอียดอะไรที่จะทำให้รู้ว่าพยานคือใคร แล้วมีโทษด้วย(การเปิดเผยการดำเนินการย้ายไปเขียนในร่าง ม. ๒๗)

ส่วนที่ ๒

การกล่าวหา

มาตรา ๔๗ ในการกล่าวหาเจ้าหน้าที่ของรัฐดังต่อไปนี้ ว่ากระทำความผิดฐานทุจริตต่อหน้าที่ หรือกระทำความผิดต่อตำแหน่งหน้าที่ราชการ หรือกระทำความผิดต่อตำแหน่งหน้าที่ใน

การยุติธรรม หรือกระทำความผิดต่อตำแหน่งหน้าที่ตามกฎหมายอื่น หรือประพฤติมิชอบ แล้วแต่กรณี ให้ยื่นคำกล่าวหาต่อคณะกรรมการ ป.ป.ช.

- _____ (๑) ผู้ดำรงตำแหน่งทางการเมือง
- _____ (๒) ตุลาการศาลรัฐธรรมนูญ
- _____ (๓) ผู้ดำรงตำแหน่งในองค์กรอิสระ
- _____ (๔) ผู้ว่าการตรวจเงินแผ่นดิน
- _____ (๕) ผู้บริหารระดับสูงซึ่งมิใช่ผู้ดำรงตำแหน่งทางการเมืองตาม (๑)
- _____ (๖) ผู้พิพากษาและตุลาการ
- _____ (๗) พนักงานอัยการ
- _____ (๘) เจ้าหน้าที่ของรัฐในหน่วยงานของศาลและองค์กรตามรัฐธรรมนูญ
- _____ (๙) เจ้าหน้าที่ของรัฐในสำนักงานเลขาธิการสภาผู้แทนราษฎรและสำนักงานเลขาธิการวุฒิสภา
- _____ (๑๐) เจ้าหน้าที่ของรัฐในหน่วยงานป้องกันและปราบปรามการทุจริตตามกฎหมายว่าด้วยการนั้น
- _____ (๑๑) เจ้าหน้าที่ของรัฐตำแหน่งอื่นที่คณะกรรมการ ป.ป.ช. ประกาศกำหนด
- _____ (๑๒) เจ้าหน้าที่ของรัฐหรือบุคคลอื่นซึ่งร่วมกระทำความผิดกับบุคคลตาม (๑) (๒) (๓) (๔) (๕) (๖) (๗) (๘) (๙) (๑๐) และ (๑๑)

สำหรับผู้ดำรงตำแหน่งในองค์กรอิสระตาม (๓) ที่เป็นกรรมการ ป.ป.ช. ให้เป็นไปตามมาตรา ๑๖ และมาตรา ๑๗

ในการกล่าวหาบุคคลตาม (๑) (๒) (๓) และ (๔) ตามวรรคหนึ่ง ให้รวมถึงการกล่าวหาว่ามีพฤติการณ์จงใจปฏิบัติหน้าที่หรือใช้อำนาจหน้าที่ขัดต่อบทบัญญัติแห่งรัฐธรรมนูญหรือกฎหมายด้วย

การกล่าวหาบุคคลตามมาตรา นี้ ให้ใช้บังคับกับเจ้าหน้าที่ของรัฐต่างประเทศ เจ้าหน้าที่ขององค์การระหว่างประเทศ หรือบุคคลใด ที่ถูกกล่าวหาว่ากระทำความผิดตามที่พระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญนี้บัญญัติไว้เป็นความผิดด้วย

การกล่าวหาเจ้าหน้าที่ของรัฐตามวรรคหนึ่ง ซึ่งมีใช้บุคคลตามมาตรา ๕๖ (ตำแหน่งตาม รธน. กำหนดให้ ปปช ดำเนินการ) ให้กล่าวหาในขณะที่ผู้ถูกกล่าวหาเป็นเจ้าหน้าที่ของรัฐหรือพ้นจากการเป็นเจ้าหน้าที่ของรัฐไม่เกินห้าปี แต่ไม่ตัดอำนาจของคณะกรรมการ ป.ป.ช. ที่จะยกคำกล่าวหาที่ได้มีการกล่าวหาไว้แล้วหรือกรณีที่มีเหตุอันควรสงสัยขึ้นได้ ส่วนนี้ ต้องไม่เกินสิบปีนับแต่วันที่ผู้ถูกกล่าวหาพ้นจากการเป็นเจ้าหน้าที่ของรัฐแล้วแต่กรณี (ย้ายไป ร่าง ม. ๓๘/๑)

ภายใต้บังคับแห่งกฎหมายว่าด้วยอายุความ บทบัญญัติตามวรรคหนึ่งและวรรคสาม

ให้ใช้บังคับกับกรณีบุคคลดังกล่าวหรือบุคคลอื่นซึ่งเป็นตัวการ ผู้ใช้ หรือผู้สนับสนุน รวมทั้งผู้ให้
ผู้ขอให้ หรือรับว่าจะให้ทรัพย์สินหรือประโยชน์อื่นใดแก่บุคคลตามวรรคหนึ่งหรือวรรคสาม เพื่อจูงใจ
ให้กระทำการ ไม่กระทำการหรือประวิงการกระทำอันมิชอบด้วยหน้าที่ด้วยทั้งนี้ มิให้นำระยะเวลาการ
กล่าวหาหรือยกเหตุอันควรสงสัยตามวรรคห้ามาใช้บังคับกับบุคคลดังกล่าว (ย้ายไป ร่าง ม. ๓๘/๒)

ทำไมถึงต้องเขียนยืดยาว และมีขั้นตอนเย็นเยื่ออย่างนี้ ดูให้สอดคล้องกับ รธน. ม.
๒๓๔ การกล่าวหา อาจเกิดขึ้นโดยมีผู้กล่าวหา หรือมีการกล่าวหาเป็นการทั่วไป

มาตรา ๔๘ คำกล่าวหาตามมาตรา ~~๔๗~~ ว่ามีการกระทำความผิดที่อยู่ในอำนาจ
หน้าที่ของคณะกรรมการ ป.ป.ช. ตามพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญนี้ อย่างน้อยต้องมี
รายละเอียด ดังต่อไปนี้

- (๑) ชื่อและที่อยู่ของผู้กล่าวหา
- (๒) ชื่อหรือตำแหน่งของผู้ถูกกล่าวหา
- (๓) ข้อกล่าวหาและพฤติการณ์แห่งการกระทำผิดตามข้อกล่าวหา พร้อม

พยานหลักฐานหรืออ้างพยานหลักฐาน

- (๔) ลายมือชื่อผู้กล่าวหา

ผู้กล่าวหามิให้ผู้เสียหายและคำกล่าวหาไม่ระบุพยานหลักฐานเพียงพอที่จะ
ดำเนินการไต่สวนข้อเท็จจริงต่อไปได้ คณะกรรมการ ป.ป.ช. อาจไม่รับดำเนินการไต่สวนข้อเท็จจริง
ก็ได้

การกล่าวหาตามวรรคหนึ่ง จะทำด้วยวาจาหรือทำเป็นหนังสือก็ได้ ทั้งนี้ ตาม
ระเบียบที่คณะกรรมการ ป.ป.ช. กำหนด
สร้างขั้นตอนโดยไม่จำเป็น

มาตรา ๕๕ ๔๘/๑ ในกรณีที่ผู้เสียหายได้ร้องทุกข์หรือมีผู้กล่าวโทษต่อพนักงาน
สอบสวนให้ดำเนินคดีกับผู้ดำรงตำแหน่งทางการเมือง ตุลาการศาลรัฐธรรมนูญ ผู้ดำรงตำแหน่งใน
องค์กรอิสระ ผู้ว่าการตรวจเงินแผ่นดิน เจ้าหน้าที่ของรัฐ เจ้าหน้าที่ของรัฐต่างประเทศ เจ้าหน้าที่ของ
องค์การระหว่างประเทศ หรือบุคคลใด ว่ากระทำความผิดในฐานซึ่งอยู่ในหน้าที่และอำนาจของ
คณะกรรมการ ป.ป.ช. ที่ต้องดำเนินการ ซึ่งเป็นบุคคลตามมาตรา ๔๗ ว่ากระทำความผิดตามมาตรา ๓๘
(๑) หรือ (๒) ให้พนักงานสอบสวนดำเนินการตรวจสอบสอบสวนเบื้องต้นว่าเป็นเรื่องที่อยู่ในอำนาจ
ของคณะกรรมการ ป.ป.ช. หรือไม่ แล้วดำเนินการแจ้งไปยังส่งเรื่องให้คณะกรรมการ ป.ป.ช. ทราบ
ภายในสามสิบวันนับแต่วันที่มีการร้องทุกข์หรือกล่าวโทษ ในการนี้ หากคณะกรรมการ ป.ป.ช. มิได้มี
หนังสือแจ้งไปยังพนักงานสอบสวนเพื่อเรียกให้ไต่สวนเรื่องตามมาตรา ๔๙ ภายในสามสิบวันนับแต่ได้รับ
แจ้งจากพนักงานสอบสวนพิจารณาแล้วเห็นว่า เรื่องดังกล่าวมิใช่เป็นความผิดที่อยู่ในอำนาจหน้าที่ของ

คณะกรรมการ ป.ป.ช. ให้ส่งเรื่องกลับไปยังให้อิวคณะกรรมการ บ.บ.ช. ประสงค์ให้พนักงานสอบสวนเพื่อดำเนินการตามประมวลกฎหมายวิธีพิจารณาความอาญา หรือหน่วยงานที่มีอำนาจเกี่ยวข้องกับกรปราบปรามการทุจริตต่อไป

ในกรณีที่คณะกรรมการ บ.บ.ช. เรียกให้อิวเรื่องมาเกินระยะเวลาสามสิบวันนับแต่ได้รับแจ้งตามวรรคหนึ่ง ให้ดำเนินการพิจารณาลงโทษกับเจ้าหน้าที่ของสำนักงานหรือกรรมการที่ไม่สิ้นการจ้ดให้มีหนังสือแจ้งภายในกำหนดระยะเวลาดังกล่าว

(ควรทำเพียง ให้ตำรวจแจ้งข้อมูลเกี่ยวกับข้อกล่าวหาให้ บบช.ทราบ ถ้า บบช.คิดว่าอยู่ในอำนาจของตนและอยากทำ ก็ให้สั่งให้ตำรวจส่งมาให้ ถ้าไม่ตอบให้ตำรวจทราบภายในสามสิบวันให้ถือว่า บบช.ประสงค์จะให้ ตำรวจดำเนินการไป และถ้า บบช.เห็นว่าควรเป็นเรื่องที่ บบช.ควรดำเนินการ หรือเกิดความเสียหายขึ้น ให้ บบช.มีอำนาจเรียกเรื่องคืนมาดำเนินการได้ แต่ต้องลงโทษเจ้าหน้าที่ บบช. หรือกรรมการที่ไม่ตอบภายในกำหนดเวลาเสียก่อน)

ในกรณีที่มีเหตุจะต้องขอให้ศาลออกหมายจับบุคคลตามวรรคหนึ่ง ให้พนักงานสอบสวนหรือพนักงานฝ่ายปกครองหรือตำรวจที่ได้รับคำร้องทุกข์หรือกล่าวโทษมีอำนาจยื่นคำร้องต่อศาลที่มีเขตอำนาจ เพื่อให้ออกหมายจับบุคคลดังกล่าวได้ หรือในกรณีที่มีเหตุจำเป็นอย่างอื่นให้จับโดยไม่มีหมาย ให้พนักงานสอบสวน หรือพนักงานฝ่ายปกครองหรือตำรวจมีอำนาจจับบุคคลดังกล่าวได้

ให้พนักงานฝ่ายปกครองหรือตำรวจที่จับบุคคลดังกล่าวไว้ ส่งตัวผู้ถูกจับพร้อมทั้งบันทึกการจับมายังพนักงานสอบสวนหรือคณะกรรมการ ป.ป.ช. ภายในสี่สิบแปดชั่วโมง นับแต่เวลาที่ผู้ถูกจับมาถึงที่ทำการของพนักงานสอบสวน โดยมีให้นับระยะเวลาเดินทางตามปกติที่นำตัวผู้ถูกจับจากที่จับมายังที่ทำการของพนักงานสอบสวน รวมเข้าในกำหนดเวลาสี่สิบแปดชั่วโมงนั้นด้วย ในกรณีที่ไม่จำเป็นต้องมีการควบคุมตัวผู้ถูกจับไว้ คณะกรรมการ ป.ป.ช. อาจปล่อยตัวผู้ถูกจับไป โดยมีประกันหรือไม่มีประกันก็ได้

ในกรณีที่มีความจำเป็นต้องมีการควบคุมตัวผู้ถูกจับไว้ ให้คณะกรรมการ ป.ป.ช. ยื่นคำร้องต่อศาลเพื่อให้ศาลออกหมายจับผู้ถูกจับไว้ได้ ตามหลักเกณฑ์และระยะเวลาที่กำหนดไว้ในประมวลกฎหมายวิธีพิจารณาความอาญาสำหรับความผิดที่มีการร้องทุกข์กล่าวโทษนั้น (๓ วรรคท้ายไม่จำเป็น เพราะมีอำนาจในเรื่องจับและควบคุมตัว ใน ร่าง ม. ๓๔/๑ ทั้งนี้ ส่วนนี้พนักงานสอบสวนต้องทำตามปกตินั้น มีใน ป.วิ.อ แล้ว)

มาตรา ๕๓ ๔๘/๒ ในการกล่าวหาเจ้าหน้าที่ของรัฐซึ่งมิใช่บุคคลตามมาตรา ๔๗ ในระดับต่ำกว่าผู้อำนวยการกอง ว่ากระทำความผิดฐานทุจริตต่อหน้าที่ หรือกระทำความผิดต่อตำแหน่งหน้าที่ราชการ หรือกระทำความผิดต่อตำแหน่งหน้าที่ในการยุติธรรม หรือกระทำความผิดต่อตำแหน่งหน้าที่ตามกฎหมายอื่น หรือประพฤติดมิชอบ ให้อิวในอำนาจของคณะกรรมการป้องกันและปราบปรามการทุจริตในภาครัฐ เพื่อดำเนินการตามกฎหมายว่าด้วยมาตรการของฝ่ายบริหารในการ

ป้องกันและปราบปรามการทุจริตต่อไป เว้นแต่เป็นเรื่องที่คณะกรรมการ ป.ป.ช. กำหนดหลักเกณฑ์ และเงื่อนไขให้ส่งเรื่องดังกล่าวมาให้คณะกรรมการ ป.ป.ช. ดำเนินการ ทั้งนี้ แต่ไม่เป็นการตัดอำนาจของคณะกรรมการ ป.ป.ช. ที่จะดำเนินคดี (ทำไม่ถึงจะทำเฉพาะชั้นดำเนินคดี) ตามที่เห็นสมควรต่อไป (เชื่อมโยงกับอำนาจหน้าที่ในการมอบหมายให้หน่วยงานอื่นดำเนินการ)

มาตรา ๔๘ เรื่องที่กล่าวหาเจ้าหน้าที่ของรัฐเรื่องใดที่หน่วยงานที่มีอำนาจหน้าที่ในการป้องกันและปราบปรามการทุจริตตามกฎหมายว่าด้วยกรณั้รับไว้พิจารณา ในกรณีที่ถ้าคณะกรรมการ ป.ป.ช. เห็นว่า เรื่องที่พนักงานสอบสวน คณะกรรมการป้องกันและปราบปรามการทุจริตในภาครัฐ หรือหน่วยงานของรัฐที่มีหน้าที่และอำนาจในการป้องกันและปราบปรามการทุจริต รับไว้พิจารณานั้นอยู่ในหน้าที่และอำนาจของคณะกรรมการ ป.ป.ช. และเป็นเรื่องสำคัญที่มีผลกระทบต่อส่วนรวม หรือเรื่องที่เป็นความผิดร้ายแรง หรือเป็นกรณีที่คณะกรรมการ ป.ป.ช. เห็นว่าเป็นกรณีที่อยู่ในอำนาจหน้าที่ของคณะกรรมการ ป.ป.ช. ซึ่งหากคณะกรรมการ ป.ป.ช. ดำเนินการเองแล้วจะมีประสิทธิภาพและรวดเร็วมากกว่า ให้คณะกรรมการ ป.ป.ช. มีอำนาจเรียกให้หน่วยงานของรัฐดังกล่าวนั้นโอนเรื่องและส่งเอกสารที่เกี่ยวข้องให้คณะกรรมการ ป.ป.ช. ดำเนินการต่อไปตามพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญนี้ได้ ในการนี้ ให้คณะกรรมการ ป.ป.ช. กำหนดระยะเวลาดำเนินการให้แล้วเสร็จและกำหนดกรรมการที่รับผิดชอบสำนวนดังกล่าว โดยหากดำเนินการไม่แล้วเสร็จตามระยะเวลาดังกล่าวให้กรรมการผู้รับผิดชอบสำนวนดังกล่าวพ้นจากตำแหน่ง

ข้อสังเกต ร่าง ม. ๔๘ ไปถึงกับคนอื่นทำไม ถ้า ปปช.ต้องการสอบ ก็สอบได้ เพียงแต่อย่าออกแชนกันจนเกินไปก็แล้วกัน ถ้าจะเขียน ควรเขียนในลักษณะที่ว่า เรื่องที่ไม่มีความสำคัญ ก็ควรส่งเรื่องไปให้คนอื่นเขาทำ ตัวเองจะได้มีเวลาทำเรื่องที่สำคัญ ๆ ให้แล้วเสร็จ นอกจากนี้ ถ้ามีคนอื่นทำอยู่แล้ว และ ปปช.อยากทำ ก็ควรต้องกำหนดเวลาแล้วเสร็จไว้ให้ชัดเจน ถ้าไม่เสร็จในเวลาที่กำหนด ให้ ปปช.คนที่รับผิดชอบเรื่องนั้นพ้นจากตำแหน่ง

เรื่องที่เป็นความผิดร้ายแรงตามวรรคหนึ่ง ได้แก่

(๑) ความผิดที่มีความสำคัญและกระทบต่อส่วนรวม

(๒) ความผิดที่ประชาชนให้ความสนใจ

(๓) ความผิดที่มีผู้ทรงอิทธิพลที่สำคัญหรือมีผู้ดำรงตำแหน่งทางการเมืองมีส่วน

เกี่ยวข้องกับคดี

(๔) ความผิดที่มีการกระทำความผิดซ้ำชาติที่สำคัญหรือมีผู้เกี่ยวข้องจำนวนมาก

(๕) ความผิดที่มีพนักงานฝ่ายปกครองหรือตำรวจชั้นผู้ใหญ่เป็นผู้ต้องสงสัย เมื่อมี

หลักฐานตามสมควรว่าน่าจะได้กระทำความผิดหรือเป็นผู้ถูกกล่าวหาหรือผู้ต้องหา

(๖) ความผิดตามที่คณะกรรมการ ป.ป.ช. ประกาศกำหนดเพิ่มเติม

เพื่อประโยชน์ในการปราบปรามการทุจริต ให้คณะกรรมการ ป.ป.ช. มีอำนาจจัดให้มีมาตรการหรือแนวทางที่จะทำให้การปฏิบัติหน้าที่ของหน่วยงานของรัฐตามวรรคหนึ่ง ให้เป็นไปอย่างมีประสิทธิภาพ เกิดความรวดเร็ว สุจริต และเที่ยงธรรม รวมถึงการดำเนินงานของหน่วยงานดังกล่าวตามหลักเกณฑ์ที่คณะกรรมการ ป.ป.ช. กำหนด

มาตรา ๕๐ ในกรณีที่คณะกรรมการ ป.ป.ช. พิจารณาเห็นสมควร อาจส่งเรื่องที่มีการกล่าวหาเจ้าหน้าที่ของรัฐ ซึ่งมีใช้บุคคลตามมาตรา ๔๗ (๑) (๒) (๓) และ (๔) ว่ากระทำความผิดฐานทุจริตต่อหน้าที่ กระทำความผิดต่อตำแหน่งหน้าที่ราชการ หรือความผิดต่อตำแหน่งหน้าที่ในการยุติธรรม หรือความผิดต่อตำแหน่งหน้าที่ตามกฎหมายอื่น หรือประพฤตินิষอบ? ที่อยู่ระหว่างดำเนินการไต่สวนตามมาตรา ๓๘ (๑) ให้ผู้บังคับบัญชาหรือผู้มีอำนาจแต่งตั้งถอดถอนดำเนินการทางวินัยหรือดำเนินการตามอำนาจหน้าที่และอำนาจ แล้วแต่กรณี หรือส่งเรื่องให้พนักงานสอบสวนหรือพนักงานสอบสวนคดีพิเศษดำเนินการตามประมวลกฎหมายวิธีพิจารณาความอาญา หรือคณะกรรมการป้องกันและปราบปรามการทุจริตในภาครัฐดำเนินการตามกฎหมายว่าด้วยมาตรการของฝ่ายบริหารในการป้องกันและปราบปรามการทุจริตต่อไปก็ได้

การส่งเรื่องตามวรรคหนึ่ง ให้รวมถึงกรณี ดังต่อไปนี้

(๑) กรณีเป็นคณะกรรมการ ป.ป.ช. พิจารณาเห็นสมควรส่งเรื่องที่มีการกล่าวหาเจ้าหน้าที่ของรัฐ เจ้าหน้าที่ของรัฐต่างประเทศ ??? เจ้าหน้าที่ขององค์การระหว่างประเทศ หรือบุคคลใดที่มีการกระทำความผิดตามมาตรา ๒๐๕ มาตรา ๒๐๖ มาตรา ๒๐๗ และมาตรา ๒๐๘ ว่ากระทำความผิดตามมาตรา ๓๘ (๒) ที่อยู่ระหว่างดำเนินการไต่สวนหรือไต่สวนเบื้องต้น จะส่งให้พนักงานสอบสวนหรือพนักงานสอบสวนคดีพิเศษ ดำเนินการตามประมวลกฎหมายวิธีพิจารณาความอาญาก็ได้ ?

(๒) กรณีที่คณะกรรมการ ป.ป.ช. ไต่สวนการกระทำความผิดตามที่มีการกล่าวหาเจ้าหน้าที่ของรัฐแล้วพบว่าการกระทำความผิดต่อตำแหน่งหน้าที่ตามกฎหมายอื่น หรือประพฤตินิষอบ ให้ส่งให้ผู้บังคับบัญชาหรือผู้มีอำนาจแต่งตั้งถอดถอนดำเนินการทางวินัยหรือดำเนินการคดีตามหน้าที่และอำนาจ

มาตรา ๕๑ เพื่อประโยชน์ในการป้องกันและปราบปรามการทุจริต ให้คณะกรรมการ ป.ป.ช. ร่วมกับสำนักงานตำรวจแห่งชาติ กรมสอบสวนคดีพิเศษ สำนักงานป้องกันและปราบปรามการฟอกเงิน สำนักงานคณะกรรมการป้องกันและปราบปรามการทุจริตในภาครัฐ

ข้อสังเกตของอธิบดีอัยการ : ควรกำหนดให้สำนักงาน ป.ป.ช. รับดำเนินคดีเฉพาะเรื่องกล่าวหาที่มีทุนทรัพย์สูง มิใช่เลือกรับดำเนินการดีเล็กๆ หรือคดีที่มีข่าวเท่านั้น แต่หลีกเลี่ยงคดีที่มีข้อยุ่งยาก โดยกลับมอบคดีให้พนักงานสอบสวนพื้นที่ดำเนินการ

หน่วยงานของรัฐที่มีหน้าที่และอำนาจเกี่ยวข้องกับการป้องกันและปราบปรามการทุจริตที่มีอำนาจติดตาม และในการบูรณาการและเชื่อมโยงในการจัดทำฐานข้อมูลสำหรับการปฏิบัติงานของหน่วยงานของรัฐที่มีหน้าที่และอำนาจเกี่ยวข้องกับการป้องกันและปราบปรามการทุจริตตามพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญนี้

(เขียนอย่างนี้เป็นการให้อำนาจ ปปช.ไปรวบอำนาจไว้ในมือ ซึ่งไม่แน่ว่า ปปช.จะมีคนมีความรู้ดีกว่าหน่วยงานอื่น อย่างมากก็ควรเพียงแต่เป็นการเชื่อมข้อมูลกัน แต่แม้กระนั้นก็ต้องระวัง เพราะแต่ละหน่วยมีกฎหมายห้ามเปิดเผยข้อมูลเป็นการเฉพาะ)

มาตรา ๕๒ ในกรณีที่มีการกระทำความผิดทางอาญาอื่นที่เกี่ยวข้องกับการ (กระทำความผิดฐานทุจริตต่อหน้าที่ กระทำความผิดต่อตำแหน่งหน้าที่ราชการ หรือความผิดต่อตำแหน่งหน้าที่ในการยุติธรรม หรือกระทำความผิดต่อตำแหน่งหน้าที่ตามกฎหมายอื่น) หรือประพฤติดมิชอบ ซึ่งเป็นการกระทำความผิดเดียวผิดกฎหมายหลายบท หรือหลายกรรมต่างกัน หากคณะกรรมการ ป.ป.ช. เห็นว่าการให้พนักงานสอบสวนหรือพนักงานสอบสวนคดีพิเศษ ดำเนินคดีไปตามอำนาจหน้าที่จะเป็นประโยชน์กว่า อาจส่งเรื่องให้พนักงานสอบสวนหรือพนักงานสอบสวนคดีพิเศษ รับไปดำเนินการตามอำนาจหน้าที่ก็ได้ แล้วรายงานให้คณะกรรมการ ป.ป.ช. ทราบ ไม่เห็นจะต้องกำหนดเงื่อนไขมากมาย ถ้า ปปช.เห็นว่าคนอื่นจะทำแล้วเกิดประโยชน์และรวดเร็วกว่า ก็ควรมอบได้ ไม่จำเป็นต้องกอดเอาไว้คนเดียว) ดูซิว่าจะเขียนค่านิยมความผิดต่อหน้าที่ให้รวมหมดได้ไหม

มาตรา ๕๓—(ย้ายไป ม. ๔๘/๒) ในการกล่าวหาเจ้าหน้าที่ของรัฐซึ่งมิใช่บุคคลตามมาตรา ๔๗ ในระดับต่ำกว่าผู้อำนวยการกอง ว่ากระทำความผิดฐานทุจริตต่อหน้าที่ หรือกระทำความผิดต่อตำแหน่งหน้าที่ราชการ หรือกระทำความผิดต่อตำแหน่งหน้าที่ในการยุติธรรม หรือกระทำความผิดต่อตำแหน่งหน้าที่ตามกฎหมายอื่น หรือประพฤติดมิชอบ ให้อยู่ในอำนาจของคณะกรรมการป้องกันและปราบปรามการทุจริตในภาครัฐ เพื่อดำเนินการตามกฎหมายว่าด้วยมาตรการของฝ่ายบริหารในการป้องกันและปราบปรามการทุจริตต่อไปแต่ไม่เป็นการตัดอำนาจของคณะกรรมการ ป.ป.ช. ที่จะดำเนินคดี (ทำไม่ถึงจะทำเฉพาะชั้นดำเนินคดี) ตามที่เห็นสมควรต่อไป (เชื่อมโยงกับอำนาจหน้าที่ในการมอบหมายให้หน่วยงานอื่นดำเนินการ)

มาตรา ๕๔ เพื่อประโยชน์และประสิทธิภาพในการดำเนินคดีตามพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญนี้ ในกรณีที่มีการกล่าวหาเจ้าหน้าที่ของรัฐต่างประเทศ หรือเจ้าหน้าที่ขององค์การระหว่างประเทศ หรือบุคคลใดว่ากระทำความผิดซึ่งผู้ถูกกล่าวหาจะต้องรับโทษตามกฎหมายไทยและเป็นความผิดที่อยู่ในเขตอำนาจของศาลต่างประเทศ ให้คณะกรรมการ ป.ป.ช. มีอำนาจพิจารณาส่งเรื่องให้หน่วยงานต่างประเทศที่มีหน้าที่และอำนาจที่เกี่ยวข้อง รับไปดำเนินคดีตาม

กฎหมายของประเทศนั้น ทั้งนี้ในการประสานความร่วมมือระหว่างประเทศให้ดำเนินการตามกฎหมายว่าด้วยการนั้น (ต้องมีอำนาจอย่างอียู หรืออเมริกา ถึงจะทำได้) (ย้ายไปอำนาจหน้าที่ในการขอความร่วมมือ)

มาตรา ๕๕ (ย้ายไป ม. ๔๘/๑ แล้ว) ในกรณีที่ผู้เสียหายได้ร้องทุกข์หรือมีผู้กล่าวโทษต่อพนักงานสอบสวนให้ดำเนินคดีกับผู้ดำรงตำแหน่งทางการเมือง ตุลาการศาลรัฐธรรมนูญ ผู้ดำรงตำแหน่งในองค์กรอิสระ ผู้ว่าการตรวจเงินแผ่นดิน เจ้าหน้าที่ของรัฐ เจ้าหน้าที่ของรัฐต่างประเทศ เจ้าหน้าที่ขององค์การระหว่างประเทศ หรือบุคคลใด ว่ากระทำความผิดในฐานซึ่งอยู่ในหน้าที่และอำนาจของคณะกรรมการ ป.ป.ช. ที่ต้องดำเนินการ ซึ่งเป็นบุคคลตามมาตรา ๔๗ ว่ากระทำการตามมาตรา ๓๘ (๑) หรือ (๒) ให้พนักงานสอบสวนดำเนินการตรวจสอบเบื้องต้นว่าเป็นเรื่องที่อยู่ในอำนาจของคณะกรรมการ ป.ป.ช. หรือไม่ แล้วดำเนินการแจ้งไปยังผู้ส่งเรื่องให้คณะกรรมการ ป.ป.ช. ทราบภายในสามสิบวันนับแต่วันที่มีการร้องทุกข์หรือกล่าวโทษ ในกรณี หากคณะกรรมการ ป.ป.ช. มิได้มีหนังสือแจ้งไปยังพนักงานสอบสวนเพื่อเรียกให้ไต่ถามเรื่องตามมาตรา ๔๙ ภายในสามสิบวันนับแต่ได้รับแจ้งจากพนักงานสอบสวนพิจารณาแล้วเห็นว่า เรื่องดังกล่าวมิใช่เป็นความผิดที่อยู่ในอำนาจหน้าที่ของคณะกรรมการ ป.ป.ช. ให้ส่งเรื่องกลับไปยังผู้กล่าวหาคณะกรรมการ ป.ป.ช. ประสงค์ให้พนักงานสอบสวนเพื่อดำเนินการตามประมวลกฎหมายวิธีพิจารณาความอาญา หรือหน่วยงานที่มีอำนาจเกี่ยวข้องกับการปราบปรามการทุจริตต่อไป

ในกรณีที่คณะกรรมการ ป.ป.ช. เรียกให้ไต่ถามเรื่องมาเกินระยะเวลาสามสิบวันนับแต่ได้รับแจ้งตามวรรคหนึ่ง ให้ดำเนินการพิจารณาลงโทษกับเจ้าหน้าที่ของสำนักงานหรือกรรมการที่ไม่ดำเนินการจัดให้มีหนังสือแจ้งภายในกำหนดระยะเวลาดังกล่าว

(ควรทำเพียง ให้ตำรวจแจ้งข้อมูลเกี่ยวกับข้อกล่าวหาให้ ปปช.ทราบ ถ้า ปชช.คิดว่ายู่ในอำนาจของตนและอยากทำ ก็ให้สั่งให้ตำรวจส่งมาให้ ถ้าไม่ตอบให้ตำรวจทราบภายในสามสิบวันให้ถือว่า ปปช.ประสงค์จะให้ ตำรวจดำเนินการไป และถ้า ปปช.เห็นว่าควรเป็นเรื่องที่ ปปช.ควรดำเนินการ หรือเกิดความเสียหายขึ้น ให้ ปปช.มีอำนาจเรียกเรื่องคืนมาดำเนินการได้ แต่ต้องลงโทษเจ้าหน้าที่ ปปช. หรือกรรมการที่ไม่ตอบภายในกำหนดเวลาเสียก่อน) ย้ายไป ม. ๔๘/๑ แล้ว)

ในกรณีที่มีเหตุจะต้องขอให้ศาลออกหมายจับบุคคลตามวรรคหนึ่ง ให้พนักงานสอบสวนหรือพนักงานฝ่ายปกครองหรือตำรวจที่ได้รับคำร้องทุกข์หรือกล่าวโทษมีอำนาจยื่นคำร้องต่อศาลที่มีเขตอำนาจ เพื่อให้ออกหมายจับบุคคลดังกล่าวได้ หรือในกรณีที่มีเหตุจำเป็นอย่างอื่นให้จับโดยไม่มีหมาย ให้พนักงานสอบสวน หรือพนักงานฝ่ายปกครองหรือตำรวจมีอำนาจจับบุคคลดังกล่าวได้

ให้พนักงานฝ่ายปกครองหรือตำรวจที่จับบุคคลดังกล่าวไว้ ส่งตัวผู้ถูกจับพร้อมทั้งบันทึกการจับมายังพนักงานสอบสวนหรือคณะกรรมการ ป.ป.ช. ภายในสี่สิบแปดชั่วโมง นับแต่เวลาที่ผู้ถูกจับมาถึงที่ทำการของพนักงานสอบสวน โดยมีให้ันระยะเวลาเดินทางตามปกติที่นำตัวผู้ถูกจับ

จากที่จับมายังที่ทำการของพนักงานสอบสวน รวมเข้าในกำหนดเวลาสี่สิบแปดชั่วโมงนั้นด้วย ในกรณีที่ไม่จำเป็นต้องมีการควบคุมตัวผู้ถูกจับไว้ คณะกรรมการ ป.ป.ช. อาจปล่อยตัวผู้ถูกจับไป โดยมีประกัน หรือไม่มีประกันก็ได้

ในกรณีที่มีความจำเป็นต้องการควบคุมตัวผู้ถูกจับไว้ ให้คณะกรรมการ ป.ป.ช. ยื่นคำร้องต่อศาลเพื่อให้ศาลออกหมายขังผู้ถูกจับไว้ได้ ตามหลักเกณฑ์และระยะเวลาที่กำหนดไว้ในประมวลกฎหมายวิธีพิจารณาความอาญาสำหรับความผิดที่มีการร้องทุกข์กล่าวโทษนั้น

มาตรา ๕๖ สมาชิกสภาผู้แทนราษฎร สมาชิกวุฒิสภา หรือสมาชิกของทั้งสองสภา จำนวนไม่น้อยกว่าหนึ่งในห้าของจำนวนสมาชิกทั้งหมดเท่าที่มีอยู่ของทั้งสองสภาหรือประชาชนผู้มีสิทธิเลือกตั้งจำนวนไม่น้อยกว่าสองหมื่นคน มีสิทธิเข้าชื่อกล่าวหาต่อคณะกรรมการ ป.ป.ช. ว่าผู้ดำรงตำแหน่งดังต่อไปนี้ กระทำฝ่าฝืนหรือไม่ปฏิบัติตามมาตรฐานทางจริยธรรมอย่างร้ายแรง(ไม่ตรงกับรัฐธรรมนูญ ๆ ให้ใครก็กล่าวหาได้) ดูว่าเขียนตรงตาม รธน.หรือไม่ (ม.๒๓๕ รธน)

(๑) นายกรัฐมนตรี

(๒) รัฐมนตรี

(๓) สมาชิกสภาผู้แทนราษฎร

(๔) สมาชิกวุฒิสภา

(๕) ข้าราชการการเมืองอื่น นอกจาก (๑) และ (๒) ตามกฎหมายว่าด้วยระเบียบ

ข้าราชการการเมือง(เขียนอย่างนี้ ไม่รวมถึง ข้าราชการการเมืองตามกฎหมายอื่น)

(๖) ตุลาการศาลรัฐธรรมนูญ

(๗) ผู้ดำรงตำแหน่งในองค์กรอิสระแต่ไม่รวมกรรมการ ป.ป.ช.

(๘) ผู้ว่าการตรวจเงินแผ่นดิน

สำหรับผู้ดำรงตำแหน่งในองค์กรอิสระตาม (๗) ที่เป็นกรรมการ ป.ป.ช.

ให้เป็นไปตามมาตรา ๑๖ และมาตรา ๑๗ (แก้ (๗) แล้ว ก็ไม่ต้องมีวรรคนี้)

การกล่าวหาตามวรรคหนึ่ง ถ้าคำกล่าวหาเข้าหลักเกณฑ์และเงื่อนไขตามที่กฎหมายกำหนด และในเบื้องต้นคณะกรรมการ ป.ป.ช. เห็นว่ามีมูล ให้ดำเนินการไต่สวนตามส่วนที่ ๔ ในหมวดนี้ต่อไป(กำหนดขั้นต้นมากไป)

มาตรา ๕๗ ในกรณีที่มีผู้แจ้งเบาะแสหรือปรากฏข้อมูลอันเป็นประโยชน์ต่อการดำเนินการที่อยู่ในอำนาจหน้าที่ของคณะกรรมการ ป.ป.ช. ตามพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญนี้ หากมีกรณีจำเป็นเร่งด่วน หรือหากล่าช้าพยานหลักฐานจะสูญหาย ถูกทำลายถูกยกย้าย ถูกแปรสภาพ ถูกชุกซ่อน ให้พนักงานไต่สวน หรือพนักงานเจ้าหน้าที่ที่ได้รับมอบหมาย มีอำนาจสอบสวน

เบื้องต้น หรือดำเนินการใด ๆ เพื่อให้ได้มาซึ่งพยานหลักฐานนั้นโดยเร็ว แล้วนำเสนอคณะกรรมการ ป.ป.ช. เพื่อพิจารณาดำเนินการตามมาตรา ๕๙ ต่อไป

ในกรณีพนักงานเจ้าหน้าที่ที่ได้รับมอบหมายตามวรรคหนึ่งมิใช่พนักงานไต่สวน ให้พนักงานเจ้าหน้าที่ผู้นั้น มีฐานะเป็นพนักงานฝ่ายปกครองหรือตำรวจตามประมวลกฎหมาย วิธีพิจารณาความอาญา(ทั้งวรรคหนึ่งและวรรคสอง) สำนักเงินเขาเรียกว่า “ถอดกางเกงผายลม”

หลักเกณฑ์และวิธีการมอบหมายตามวรรคหนึ่ง ให้เป็นไปตามที่คณะกรรมการ ป.ป.ช. กำหนด ไม่จำเป็นต้องกำหนดเนืองจากข้อ เสนอใน การแสวงหาข้อเท็จจริงจริงขอ คกก. ป.ป.ช. กำหนดไว้ ในร่าง ม. ๓๔ (๑) และร่าง ม. ๓๕ แล้ว)

มาตรา ๕๘ ในกรณีที่คณะกรรมการ ป.ป.ช. มีเหตุอันควรสงสัยว่า เจ้าหน้าที่ของรัฐ กระทำความผิดตามมาตรา ๓๘ (๑) และ (๓) หรือเจ้าหน้าที่ของรัฐต่างประเทศ เจ้าหน้าที่ขององค์การ ระหว่างประเทศ หรือบุคคลใด กระทำความผิดตามมาตรา ๓๘ (๒) ให้คณะกรรมการ ป.ป.ช. มี อำนาจดำเนินการไต่สวนตามหมวดนี้(ทำไม่ถึงต้องเขียน) หมวดนี้เป็นหมวดว่าด้วยการกล่าวหา (อยู่ในร่าง ม. ๓๘ แล้ว)

ส่วนที่ ๓ การไต่สวน

มาตรา ๕๙ ในการพิจารณาว่าจะรับหรือไม่รับคำกล่าวหาไว้พิจารณาตามมาตรา ๓๘ (๑) (๒) และ (๓) มาตรา ๓๙ มาตรา ๔๐ และมาตรา ๔๘ คณะกรรมการ ป.ป.ช. จะดำเนินการ แสวงหาข้อเท็จจริงและรวบรวมพยานหลักฐานเพื่อให้ได้ข้อเท็จจริงเพียงพอต่อการสั่งให้ไต่สวน ข้อเท็จจริงก็ได้ ในการนี้ คณะกรรมการ ป.ป.ช. อาจมอบหมายให้เลขาธิการคณะกรรมการ ป.ป.ช. หรือพนักงานไต่สวนดำเนินการแทนก็ได้ ในการมอบหมายดังกล่าวคณะกรรมการ ป.ป.ช. จะ มอบหมายเป็นการเฉพาะเรื่องหรือมอบหมายไว้เป็นการทั่วไปก็ได้ ทั้งนี้ ตามหลักเกณฑ์ วิธีการ และ เงื่อนไขที่คณะกรรมการ ป.ป.ช.

ในการแสวงหาข้อเท็จจริงและรวบรวมพยานหลักฐานตามวรรคหนึ่ง ให้ดำเนินการ ให้แล้วเสร็จภายในหกเดือนนับแต่วันที่ได้รับคำกล่าวหา ในกรณีมีเหตุผลความจำเป็น จะขยาย ระยะเวลาดังกล่าวโดยระบุเหตุผลความจำเป็นไว้ให้ชัดเจนตามหลักเกณฑ์ วิธีการ และเงื่อนไขที่ คณะกรรมการ ป.ป.ช. กำหนดก็ได้ แต่ทั้งนี้ ให้ขยายระยะเวลาได้ไม่เกินสามเดือนต่อครั้ง

ในการแสวงหาข้อเท็จจริงและรวบรวมพยานหลักฐานตามวรรคหนึ่ง ให้ดำเนินการ ให้แล้วเสร็จภายในหกเดือนนับแต่วันที่ได้รับคำกล่าวหา ในกรณีมีเหตุผลความจำเป็น จะขยาย

ระยะเวลาดังกล่าวโดยระบุเหตุผลความจำเป็นไว้ให้ชัดเจนตามหลักเกณฑ์ วิธีการ และเงื่อนไขที่ คณะกรรมการ ป.ป.ช. กำหนดก็ได้ แต่ทั้งนี้ ให้ขยายระยะเวลาได้ไม่เกินสามเดือนต่อครั้ง

ในการแสวงหาข้อเท็จจริงและรวบรวมพยานหลักฐานตามวรรคหนึ่ง ให้เลขาธิการ คณะกรรมการ ป.ป.ช. และหัวหน้าพนักงานไตสวน มีอำนาจตามมาตรา ๒๔ (๑) เฉพาะในส่วนที่ เกี่ยวกับการเรียกเอกสารหรือหลักฐานหรือเรียกบุคคลใดมาให้ถ้อยคำ และมีอำนาจตามมาตรา ๒๔ (๒) (๓) และ (๔) และมาตรา ๓๔ ด้วย

เมื่อคณะกรรมการ ป.ป.ช. ได้รับเรื่องกล่าวหาใดไว้มีมติให้พิจารณาไตสวน ข้อเท็จจริง บรรดาสิ่งของหรือบันทึกรวมถึงเอกสารหลักฐานต่าง ๆ ที่ได้มาตามมาตรา นี้ ให้ถือเป็นอัน ใช้ได้และสามารถนำมาใช้เป็นพยานหลักฐานประกอบสำนวนคดีในชั้นไตสวนข้อเท็จจริงได้

ขั้นตอนควรเป็นดังต่อไปนี้ (กำหนดไว้ในร่าง ม. ๓๘/๑ แล้ว)

- (๑) เมื่อเรื่องเข้ามา ไม่ว่าจะมีคนร้องเรียน หรือ ปปช.สงสัย หรือปรากฏแพร่หลาย ว่ามีการทุจริต ให้ ปปช.รับเป็นธุระดำเนินการทันที ไม่ต้องมีมติว่าจะรับหรือไม่ รับไว้พิจารณา
- (๒) ในส่วนที่เกี่ยวกับคำร้องเรียนกล่าวหา ให้เลขาธิการตรวจสอบเบื้องต้นว่ามี ข้อมูลเพียงพอที่จะดำเนินการต่อไปได้หรือไม่ และคำกล่าวหานั้นเป็นคำ กล่าวหาเป็นความผิดหรือไม่ และอยู่ในอำนาจหน้าที่ของ ปปช.หรือไม่ ถ้าไม่มี ข้อมูลเพียงพอ หรือไม่เป็นความผิด เช่นกล่าวหาว่าไม่เลี้ยงดูลูกเมีย หรือไม่อยู่ ในอำนาจของ ปปช. เช่น เป็นเรื่องประพฤตินิชอบ ให้ทำสารบาญ แล้วยุติเรื่อง แล้วแจ้งให้ ปปช.ทราบ ให้ ปปช.มีคณะอนุกรรมการ สุ่มตรวจคำร้องเรียน เหล่านี้ ถ้าพบว่า เลขาธิการหรือเจ้าหน้าที่ผู้ใด จงใจสั่งยุติเรื่องโดยมิเคยจิต ให้ ไล่คนนั้นออก
- (๓) เมื่อผ่านขั้นตอนที่ ๒ แล้ว ให้เข้ากระบวนการดำเนินการไตสวนต่อไป

มาตรา ๖๐ ในการไตสวนเพื่อวินิจฉัยว่าคดีมีมูลหรือไม่มีมูล ให้คณะกรรมการ ป.ป.ช. พิจารณาดำเนินการด้วยวิธีการอย่างหนึ่งอย่างใด ดังต่อไปนี้

- (๑) ไตสวนข้อเท็จจริงเองทั้งหมด
- (๒) แต่งตั้งคณะกรรมการไตสวน หรือองค์คณะพนักงานไตสวน
- (๓) มอบหมายเลขาธิการดำเนินการไตสวนเบื้องต้นต่อไป

การมอบหมายตามวรรคหนึ่ง (๓) คณะกรรมการ ป.ป.ช. อาจมอบหมายเป็นการ เฉพาะเรื่อง หรือมอบหมายไว้เป็นการทั่วไปก็ได้ ทั้งนี้ ตามหลักเกณฑ์ วิธีการ และเงื่อนไขที่ คณะกรรมการ ป.ป.ช. กำหนด

ให้หัวหน้าพนักงานไตสวนซึ่งเป็นผู้รับผิดชอบ มีอำนาจกำกับดูแลการปฏิบัติหน้าที่ของพนักงานไตสวน และมีอำนาจตามมาตรา ๒๔ (๑) เฉพาะในส่วนที่เกี่ยวกับการเรียกเอกสารหรือหลักฐานหรือเรียกบุคคลใดมาให้ถ้อยคำ และมีอำนาจตามมาตรา ๒๔ (๒) (๓) และ (๔)

ภายใต้บทบัญญัติแห่งกฎหมายว่าด้วยอายุความ การไตสวน ตามวรรคหนึ่งให้ดำเนินการให้แล้วเสร็จภายในกำหนดสองปีนับแต่วันที่เริ่มดำเนินการไตสวน

ในกรณีมีเหตุผลความจำเป็น จะขอขยายระยะเวลาการไตสวน โดยให้ระบุเหตุผลความจำเป็นไว้ให้ชัดเจน และให้ขยายระยะเวลาได้ครั้งละไม่เกินหกเดือนก็ได้ตามหลักเกณฑ์ วิธีการ และเงื่อนไขที่คณะกรรมการ ป.ป.ช. กำหนด (๒ วรรคท้าย ย้ายไป ม. ๓๘/๘)

(ข้อสังเกตข้างล่างนี้ กำหนดไว้ในร่าง ม.๓๘/๑ ถึง ม. ๓๘/๗)

ควรวางลำดับการดำเนินการดังนี้

๑. เมื่อเรื่องอยู่ในหน้าที่และอำนาจของ ปปช.แล้ว ให้เลขามอบให้คณะเจ้าพนักงาน ๓ คน ประกอบด้วย หัวหน้าพนักงาน ๑ คน ผู้ช่วย ๑ คน เจ้าหน้าที่ ๑ คน ร่วมกันสืบเสาะหาพยานหลักฐาน
๒. คณะตาม (๑) รายงานสรุปข้อเท็จจริงเท่าที่หามาได้ แล้วส่งให้ ปปช.ท่านใดท่านหนึ่งที่ ปปช.ตั้งไว้พิจารณาวินิจฉัยเบื้องต้นว่ามีมูลหรือไม่ ถ้ามีมูลก็เสนอให้ ปปช.วินิจฉัย ถ้าเห็นว่าไม่มีมูลให้รายงานให้ ปปช.ทราบ (ภายใต้การสุ่มตรวจตามขั้นตอนตามมาตรา ๕๙
๓. ไม่ได้อำนาจที่ ปปช.จะตั้งคณะกรรมการที่ประกอบด้วย ปปช.และผู้ทรงคุณวุฒิอื่นมาดำเนินการในเรื่องที่สำคัญ หรือเรื่องตาม รธน ม.๒๓๕ หรือทำงานด้วยวิธีอื่น
๔. ไปเขียนใน กม.สดง ว่าเมื่อไรไปตรวจแล้วเห็นว่าอาจมีการทุจริต ให้แจ้งให้ ปปช.ทราบ และให้ ปปช.ส่งคนไปร่วมและแสวงหาข้อเท็จจริงว่ามีการทุจริตหรือไม่ และถ้าพบว่าการผิดปกติกทางการเงิน ก็ให้แจ้ง สดง.ให้ไปร่วม รวมทั้งองค์กรอิสระอื่น ๆ (ที่ไม่ใช่ศาล)
๕. ถ้ามีเหตุอันควรสงสัยว่าเจ้าหน้าที่ผู้ใดไม่สุจริต (ไม่ต้องมีการสอบสวนเหมือนข้าราชการ) ให้ ปปช.สั่งให้พ้นจากราชการได้ โดยให้ถือเสมือนว่าตำแหน่งถูกยุบ แต่อาจต้องได้คะแนนมติสูงหน่อย เช่น สองในสาม

มาตรา ๖๑ ในกรณีจำเป็น คณะกรรมการ ป.ป.ช. จะต้องดำเนินการแต่งตั้งคณะกรรมการไตสวน เพื่อไตสวนข้อเท็จจริงแทนคณะกรรมการ ป.ป.ช. ให้คณะกรรมการไตสวนประกอบด้วยประธานกรรมการและกรรมการ ตามที่คณะกรรมการ ป.ป.ช. กำหนด โดยมีพนักงานเจ้าหน้าที่เป็นกรรมการและเลขานุการ และกรรมการและผู้ช่วยเลขานุการ ทั้งนี้ การแต่งตั้ง

คณะกรรมการไต่สวนให้คำนึงถึงความเหมาะสม กับฐานะ ระดับของผู้ถูกกล่าวหา และการคุ้มครอง ผู้ถูกกล่าวหาตามสมควร

ให้คณะกรรมการไต่สวนมีอำนาจตามมาตรา ๒๔ (๑) (๒) (๓) และ (๔) และมาตรา ๓๔

(ถ้าใช้ขั้นตอนที่ว่ามาใน ม.๕๙ - ๖๐ มาตรานี้ก็อาจต้องเขียนอีกอย่างหนึ่ง)

มาตรา ๖๒ การไต่สวนปากคำผู้ถูกกล่าวหาหรือพยานในการไต่สวนหรือการไต่สวนเบื้องต้น ต้องมีกรรมการไต่สวน หรือพนักงานไต่สวนที่คณะกรรมการ ป.ป.ช. มอบหมายตามมาตรา ๖๐ (๒) และ (๓) แล้วแต่กรณี ร่วมดำเนินการอย่างน้อยสองคน

ในการไต่สวนข้อเท็จจริงให้คำนึงถึงสิทธิและเสรีภาพของบุคคลตามกฎหมายประกอบด้วย

ห้ามมิให้ทำหรือจัดทำการใด ๆ ซึ่งเป็นการให้คำมั่นสัญญา ชูเชิญ หลอกลวง ทรมาน ใช้กำลังบังคับหรือกระทำโดยมิชอบประการใด ๆ เพื่อจูงใจให้ผู้นั้นให้ถ้อยคำใด ๆ ในเรื่องที่ไต่สวนข้อเท็จจริง

การไต่สวนปากคำพยานหรือผู้ให้ถ้อยคำ จะกระทำโดยใช้วิธีการบันทึกลงในวัสดุซึ่งถ่ายทอดออกเป็นภาพหรือเสียงหรือโดยวิธีการอื่นใด ซึ่งพยานหรือผู้ให้ถ้อยคำนั้นได้ตรวจสอบถึงความถูกต้องของบันทึกการให้ปากคำนั้นแล้ว(ทำไมถึงต้องให้ตรวจสอบ) กรรมการหรือพนักงานไต่สวนอาจทำสำเนาข้อความดังกล่าวเป็นลายลักษณ์อักษรหรือสิ่งบันทึกอย่างอื่นก็ได้

เมื่อเปลี่ยนระบบการไต่สวนเบื้องต้นโดยใช้พนักงานไต่สวนแล้ว ก็ต้องเขียนมาตรานี้ใหม่ให้สอดคล้องกัน

มาตรา ๖๓ การไต่สวนข้อเท็จจริง คณะกรรมการ ป.ป.ช. อาจกำหนดให้มีการไต่สวนสาธารณะในคดีเรื่องใดเรื่องหนึ่งในการไต่สวนข้อเท็จจริงทั้งหมดหรือส่วนหนึ่งส่วนใดโดยพิจารณาถึงเหตุผลและความจำเป็นดังต่อไปนี้

(๑) ความร้ายแรงของลักษณะความผิดและผลกระทบต่อประโยชน์สาธารณะ

(๒) ประโยชน์ของการเปิดเผยสู่สาธารณะ

(๓) การคุ้มครองสิทธิของบุคคลและผลกระทบต่อรูปคดี

ทั้งนี้ หลักเกณฑ์และวิธีการไต่สวนสาธารณะ และวิธีพิจารณาให้เป็นไปตามระเบียบที่คณะกรรมการ ป.ป.ช. ประกาศกำหนด

(แล้วจะได้อะไรกับประสิทธิภาพของการไต่สวน เพียงแค่นี้ถึงสิทธิของบุคคลก็แล้ว)

มาตรา ๖๔ ในระหว่างไต่สวนหรือไต่สวนเบื้องต้นข้อเท็จจริง หากปรากฏ พฤติการณ์หรือข้อเท็จจริงเกี่ยวกับการกระทำของบุคคลที่เกี่ยวข้องกับเรื่องไต่สวนอย่าง หนึ่งอย่างใด ดังต่อไปนี้ ให้คณะกรรมการไต่สวน คณะอนุกรรมการไต่สวน องค์คณะหรือพนักงานไต่ สวน ที่คณะกรรมการ ป.ป.ช. มอบหมายหรือพนักงานไต่สวนตามมาตรา ๖๐ แล้วแต่กรณี มีอำนาจไต่สวน วินิจฉัยเรื่องอันเกี่ยวกับการกระทำของบุคคลนั้นต่อไปได้ แล้วรายงานให้คณะกรรมการ ป.ป.ช. ทราบ อาจไม่จำเป็นต้องเขียนอีก มีระบุไว้ในมาตราว่าด้วยหน้าที่และอำนาจแล้ว (ไม่เห็นจะต้องตั้งเงื่อนไข มากมาย ถ้าวางหลักว่าเกิดทุจริตที่ไหน ไม่ว่าโดยใคร ป.ป.ช. ก็สอบได้แล้ว จะเขียนเงื่อนไข เพื่อรำไม่ เลิกทำไม)(เพราะคนเหล่านั้นไม่ใช่ข้าราชการจึงต้องเขียน)

(๑) กรณีที่ปรากฏพฤติการณ์เกี่ยวกับการกระทำของบุคคลอื่น ไม่ว่าจะในฐานะ ตัวการ ผู้ใช้ หรือผู้สนับสนุน หรือบุคคลใดกระทำเกี่ยวกับการเรียก รับ ยอมจะรับหรือให้ ขอให้ รับว่า จะให้ทรัพย์สินหรือประโยชน์อื่นใด หรือการใช้กำลังประทุษร้าย ชูเชิญว่าจะใช้กำลังประทุษร้าย หรือ ใช้อิทธิพลเพื่อจูงใจหรือข่มขืนใจให้เจ้าหน้าที่ของรัฐกระทำการ ไม่กระทำการ หรือประวิงการกระทำ ใดตามประมวลกฎหมายอาญาหรือกฎหมายอื่น (สอดคล้องกับ ร่าง ม. ๑๐ (๓) พรป. ศ. แผนก คดี นักการเมือง)

(๒) กรณีที่ปรากฏพฤติการณ์เกี่ยวกับการกระทำของผู้ถูกกล่าวหาหรือบุคคลอื่น ซึ่งเป็นความผิดเกี่ยวข้องกัน และความผิดเรื่องใดเรื่องหนึ่งที่เกี่ยวข้องกันนั้น จะต้องดำเนินการตาม พระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญนี้

มาตรา ๖๕ เมื่อคณะกรรมการ ป.ป.ช. ชี้มูลว่าผู้ใดกระทำความผิดและความผิดนั้นมี โทษทางอาญา และในกรณีที่คณะกรรมการ ป.ป.ช. ตรวจสอบพบว่ามีพฤติการณ์น่าเชื่อว่าจะมีการ โอน ยักย้ายแปรสภาพ หรือชุกซ่อนทรัพย์สินที่ถูกกล่าวหาหรือบุคคลที่มีส่วนร่วมในการกระทำ ความผิด ได้ใช้หรือได้ทรัพย์สินมาโดยมิชอบ เนื่องจากการกระทำความผิดตามพระราชบัญญัติ ประกอบรัฐธรรมนูญนี้ ให้คณะกรรมการ ป.ป.ช. มีอำนาจออกคำสั่งยึดหรืออายัดทรัพย์สินนั้นไว้ ชั่วคราว ทั้งนี้ไม่ตัดสิทธิผู้ถูกกล่าวหาหรือบุคคลที่มีส่วนร่วมในการกระทำความผิดที่จะยื่นคำร้องขอ ผ่อนผันเพื่อขอรับทรัพย์สินนั้นไปใช้ประโยชน์โดยมิหรือไม่มีประกันหรือหลักประกันก็ได้ (ควรให้ทำ ได้เมื่อชี้มูลเบื้องต้นแล้ว) (ควรเขียนเงื่อนไขให้ชัดว่ากรณีไหนจึงจะมีอำนาจยึดอายัดได้) (เสนอให้ ย้ายไปเป็น ม. ๓๔/๒ ในหมวดหน้าที่และอำนาจ)

มาตรา ๖๖ ในการไต่สวนหากคณะกรรมการ ป.ป.ช. เห็นว่า(ใครเห็น?)มี พยานหลักฐานเพียงพอที่จะสนับสนุนข้อกล่าวหาว่ามีมูลความผิด ให้เรียกผู้ถูกกล่าวหา มาพบเพื่อแจ้ง ข้อกล่าวหาให้ทราบและกำหนดระยะเวลาตามสมควรที่ผู้ถูกกล่าวหาจะมาชี้แจงข้อกล่าวหาและแสดง พยานหลักฐานหรือนำพยานบุคคลมาให้ปากคำประกอบการชี้แจง

ข้อกล่าวหาตามวรรคหนึ่ง ให้แจ้งข้อเท็จจริงเกี่ยวกับการกระทำที่กล่าวหาว่า ผู้ถูกกล่าวหาได้กระทำความผิดและแจ้งข้อกล่าวหาเท่าที่จะทำให้ผู้ถูกกล่าวหาเข้าใจข้อกล่าวหาได้ดี

ในการแจ้งข้อกล่าวหาให้จัดทำบันทึกการแจ้งข้อกล่าวหาเป็นลายลักษณ์อักษร ตามหลักเกณฑ์และวิธีการที่คณะกรรมการ ป.ป.ช. กำหนด(ควรมีวิธีการแจ้ง) (มีบทบัญญัติทั่วไปว่าด้วยการแจ้งไว้ใน ม. ๔/๑ แล้ว)

บทบัญญัติมาตรานี้ให้นำไปใช้กับการไต่สวนเบื้องต้นด้วยโดยอนุโลม

มาตรา ๖๗ ในกรณีที่ผู้ถูกกล่าวหาไม่ประสงค์จะมารับทราบข้อกล่าวหา(ถ้าประสงค์จะมา แต่ไม่ว่างละ) ด้วยตนเอง ผู้ถูกกล่าวหาจะมอบหมายให้ทนายความหรือบุคคลที่ไว้วางใจมารับบันทึกการแจ้งข้อกล่าวหาแทนก็ได้

ในกรณีที่ผู้ถูกกล่าวหาไม่มารับทราบข้อกล่าวหา ไม่ว่าจะด้วยเหตุใด ๆ ให้จัดส่งบันทึกการแจ้งข้อกล่าวหาไปยังภูมิลำเนาของผู้ถูกกล่าวหา หรือตามที่อยู่ที่ปรากฏจากหลักฐานการไต่สวน และให้ถือว่าผู้ถูกกล่าวหาได้รับทราบข้อกล่าวหาแล้ว

ในกรณีที่ไม่สามารถจัดส่งบันทึกการแจ้งข้อกล่าวหาได้ตามวรรคสอง ให้สามารถดำเนินการไต่สวนต่อไปได้ แต่ไม่ตัดสิทธิของผู้ถูกกล่าวหาที่จะมาชี้แจงแก้ข้อกล่าวหาก่อนที่คณะกรรมการ ป.ป.ช. จะพิจารณาวินิจฉัย (ถ้าเขามีพยานหลักฐานอันแสดงว่าเขาไม่ได้กระทำความผิดมา ยื่น ควรให้ยื่นเมื่อไรก็ได้ แม้ทั้งที่ได้ส่งเรื่องไปให้ผู้บังคับบัญชาเพื่อลงโทษแล้ว ถ้าปปช. พิจารณาพยานหลักฐานนั้นแล้วเห็นว่าผู้ถูกกล่าวหาไม่ได้กระทำความผิดจริง ก็มีอำนาจกลับคำวินิจฉัยของตัวได้ ถ้าผู้บังคับบัญชาลงโทษไปแล้ว ก็ให้แจ้งผู้บังคับบัญชาแก้ไขคำสั่งใหม่ได้) (ปปช.ยอมรับว่าทำได้)(นำไปเขียนไว้ใน ร่าง ม. ๗๕/๑)

มาตรา ๖๘ ในกรณีที่ผู้ถูกกล่าวหาได้รับทราบข้อกล่าวหาแล้ว ก่อนชี้แจงแก้ข้อกล่าวหา ผู้ถูกกล่าวหาไม่มีสิทธิเข้าตรวจดูพยานหลักฐานในสำนวนการไต่สวนหรือสำนวนการไต่สวนเบื้องต้น เพื่อประกอบการชี้แจงแก้ข้อกล่าวหา เว้นแต่เป็นคำกล่าวหา บันทึกปากคำบุคคลหรือบันทึกความเห็นหรือพยานหลักฐานใดที่ไม่เกี่ยวข้องกับประเด็นตามข้อกล่าวหาของผู้ถูกกล่าวหา นั้น ผู้ถูกกล่าวหาจะเข้าตรวจดูไม่ได้

ในกรณีพยานหลักฐานใดถ้าเปิดเผยแล้วอาจทำให้มีผลกระทบต่อความปลอดภัยของบุคคลที่เกี่ยวข้อง ไม่ว่าจะในฐานะใดๆ หรือจะกระทบต่อสาระสำคัญของสำนวนการไต่สวน หรือจะทำให้การไต่สวนไม่มีประสิทธิภาพ หรือพยานหลักฐานนั้นปรากฏข้อมูลส่วนบุคคลหรือเป็นเอกสารลับของทางราชการ ผู้ถูกกล่าวหาจะเข้าตรวจดูพยานหลักฐานนั้นไม่ได้

หลักเกณฑ์ วิธีการ และเงื่อนไขการเข้าตรวจดูพยานหลักฐานให้เป็นไปตามระเบียบที่คณะกรรมการ ป.ป.ช. กำหนด (ควรชั่งน้ำหนักระหว่างสิทธิของผู้ถูกกล่าวหา กับสิทธิของพยานและ

ผู้กล่าวหา จะหาวิธีใดทำให้เกิดสมมุติ) (อาจต้องเขียนคุ้มครองว่าผู้กล่าวหาจะไม่ถูกฟ้องร้องดำเนินคดีเพราะเหตุที่ได้กล่าวหา เว้นแต่จะได้กล่าวหาโดยรู้ว่าเป็นเท็จ)

มาตรา ๖๙ ในการชี้แจงแก้ข้อกล่าวหาและการให้ปากคำของผู้ถูกกล่าวหาให้มีสิทธิ นำทนายความหรือบุคคลซึ่งผู้ถูกกล่าวหาไว้วางใจเข้าฟังในการชี้แจงหรือให้ปากคำของตนได้

มาตรา ๗๐ ในการไต่สวน หากคณะกรรมการ ป.ป.ช. เห็นว่าการให้ผู้ถูกกล่าวหา ยังคงปฏิบัติหน้าที่ต่อไปอาจจะก่อความเสียหายให้แก่ทางราชการหรือเป็นอุปสรรคในการไต่สวน ให้คณะกรรมการ ป.ป.ช. ส่งเรื่องให้ผู้บังคับบัญชาของผู้ถูกกล่าวหาสั่งพักราชการหรือพักงาน เพื่อรอฟัง ผลการพิจารณาของคณะกรรมการ ป.ป.ช. และหากผู้บังคับบัญชาของผู้ถูกกล่าวหาได้สั่งพักราชการ หรือพักงาน แล้วต่อมาผลการไต่สวนปรากฏว่าข้อกล่าวหาไม่มีมูล ให้คณะกรรมการ ป.ป.ช. แจ้งให้ ผู้บังคับบัญชาของผู้ถูกกล่าวหาทราบเพื่อดำเนินการสั่งให้ผู้ถูกกล่าวหา กลับเข้ารับราชการหรือทำงาน ในตำแหน่งเดิม(รวมการไปชมชู้พยานด้วย ต้องมีเวลาจำกัด)

มาตรา ๗๑ เพื่อประโยชน์ในการไต่สวน คณะกรรมการ ป.ป.ช. อาจนำ พยานหลักฐานที่ได้จากการไต่สวน หรือพยานหลักฐานที่ได้มาจากคำพิพากษาของศาลต่างประเทศคดีใดคดีหนึ่ง มาใช้เป็นพยานหลักฐานประกอบสำนวนการไต่สวนที่เกี่ยวข้องได้ หากคณะกรรมการ ป.ป.ช. เห็นว่าการมิได้พยานหลักฐานดังกล่าวมาประกอบการพิจารณาจะไม่อาจทราบถึงข้อเท็จจริง เพื่อพิสูจน์การกระทำความผิดได้ ทั้งนี้ ตามหลักเกณฑ์และวิธีการที่คณะกรรมการ ป.ป.ช. กำหนด (ต้องมีกฎหมายหรือเงื่อนไข ไม่ใช่ไปเที่ยวได้หยิบอะไรมาใช้เป็นพยานได้หมด (อยากได้เพียงข้อมูล เพื่อเริ่มต้น)

มาตรา ๗๒ ถ้าคณะกรรมการ ป.ป.ช. เห็นว่าพยานหลักฐานใดในสำนวน การไต่สวนซึ่งต้องอ้างอิงในภายหน้าจะสูญหายหรือยากแก่การนำมาสืบพยานในภายหลัง คณะกรรมการ ป.ป.ช. อาจยื่นคำร้องต่อศาลขอให้มีการสั่งให้สืบพยานหลักฐานนั้นไว้ทันทีได้ ตาม กฎหมายว่าด้วยวิธีพิจารณาคดีทุจริตและประพฤติมิชอบ^๓หรือกฎหมายประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยวิธี พิจารณาคดีอาญาของผู้ดำรงตำแหน่งทางการเมือง (ลองเอากฎหมายที่ว่ามันมาดูหน่อย)

^๓มาตรา ๒๗ แห่งพระราชบัญญัติวิธีพิจารณาคดีทุจริตและประพฤติมิชอบ พ.ศ. ๒๕๕๔

“มาตรา ๒๗ ถ้าอัยการสูงสุด พนักงานอัยการ ประธานกรรมการ ป.ป.ช. คณะกรรมการ ป.ป.ช. หรือ คณะกรรมการ ป.ป.ท. รวมทั้งบุคคลที่เกี่ยวข้องในคดีเกรงว่าพยานหลักฐานซึ่งอาจต้องอ้างอิงในภายหน้าจะสูญหายหรือยากแก่การ นำมาสืบพยานในภายหลัง บุคคลดังกล่าวอาจยื่นคำร้องต่อศาลขอให้มีการสั่งให้สืบพยานหลักฐานนั้นไว้ทันทีได้ โดยให้ปฏิบัติตาม ประมวลกฎหมายวิธีพิจารณาความอาญาต่อไป พยานหลักฐานที่ได้จากการสืบพยานดังกล่าวให้รับฟังเป็นพยานหลักฐานได้ ไม่ว่า ภายหลังจะได้มีการฟ้องคดีต่อศาลที่ทำการสืบพยานหรือไม่ก็ตาม”

มาตรา ๗๓ เมื่อดำเนินการไต่สวน รวบรวมพยานหลักฐานเสร็จแล้ว ให้จัดทำ
สำนวนการไต่สวน เสนอต่อประธานกรรมการ ป.ป.ช. ประกอบด้วยโดยมีสาระสำคัญ ดังต่อไปนี้

(๑) ชื่อและตำแหน่งหน้าที่ของผู้กล่าวหาและผู้ถูกกล่าวหา (จะรู้ตัวผู้กล่าวหาไป
หรือไม่)

(๒) เรื่องที่ถูกกล่าวหา

(๓) ข้อกล่าวหา คำแก้ข้อกล่าวหา สรุปข้อเท็จจริงและพยานหลักฐานที่เกี่ยวข้องซึ่ง
ได้จากการไต่สวน

(๔) เหตุผลในการพิจารณาวินิจฉัยทั้งในปัญหาข้อเท็จจริงและข้อกฎหมาย

(๕) บทบัญญัติของกฎหมายที่ยกขึ้นอ้างอิง

(๖) สรุปความเห็นเกี่ยวกับเรื่องที่ถูกกล่าวหา

เมื่อประธานกรรมการ ป.ป.ช. ได้รับสำนวนการไต่สวนตามวรรคหนึ่งแล้ว ให้จัดให้มี
การประชุมคณะกรรมการ ป.ป.ช. เพื่อพิจารณาภายในสามสิบห้าวัน

ให้นำความในวรรคหนึ่งมาใช้ในการจัดทำรายงานการไต่สวนเบื้องต้นโดยอนุโลม
(มีการกำหนดเวลาใน ม. ๓๘/๙ แล้ว)

เพื่อประโยชน์แห่งความเป็นธรรม ในกรณีที่มีการแต่งตั้งคณะกรรมการไต่สวน หรือ
องค์คณะพนักงานไต่สวน คณะกรรมการ ป.ป.ช. อาจมีมติให้คณะกรรมการไต่สวน หรือองค์คณะ
พนักงานไต่สวนชุดเดิม แล้วแต่กรณี หรือแต่งตั้งคณะกรรมการไต่สวนหรือองค์คณะพนักงานไต่สวน
ชุดใหม่ ทำการไต่สวนเพิ่มเติมแทนก็ได้

น่าจะแยกเป็น ๒ กรณี ๆ ไม่มีมูล ก็แจ้ง กรรมการแต่ละคนทราบ ใครติดใจก็หยิบ
ยกไปทบทวนในคณะกรรมการได้ ส่วนกรณีมีมูล ป.ป.ช. จะพิจารณาทั้งคณะ หรือจะตั้งคณะย่อยเพื่อดู

มาตรา ๗๔ เมื่อคณะกรรมการ ป.ป.ช. พิจารณาสำนวนการไต่สวนแล้วมีมติว่า
ข้อกล่าวหาใดไม่มีมูล ให้ข้อกล่าวหาอันเป็นอันตกไป ข้อกล่าวหาใดที่คณะกรรมการ ป.ป.ช. มีมติว่ามี
มูลความผิด ให้ดำเนินการ ดังต่อไปนี้

(๑) ถ้ามีมูลความผิดทางอาญา ให้ดำเนินการตามตามมาตรา ๑๐๖ (๑)

(๒) ถ้ามีมูลความผิดวินัย ให้ดำเนินการตามมาตรา ๑๐๖ (๓)

(๓) ถ้าการกระทำของผู้ถูกกล่าวหาเป็นเหตุให้เกิดความเสียหายในทางทรัพย์สิน
หรือเป็นการละเมิดต่อหน่วยงานของรัฐหรือบุคคลอื่น ให้ดำเนินการตามมาตรา ๑๑๖

มาตรา ๗๕ ในการไต่สวนเพื่อดำเนินคดีกับเจ้าหน้าที่ของรัฐต่างประเทศ เจ้าหน้าที่
ขององค์การระหว่างประเทศ หรือบุคคลใด ในความผิดที่อยู่ในอำนาจของคณะกรรมการ ป.ป.ช. ตาม

พระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญนี้ให้ดำเนินการตามบทบัญญัติในหมวดนี้ (เอาอำนาจอะไรไป
ทำ)

มาตรา ๗๕.๑ เมื่อคณะกรรมการ ป.ป.ช. พิจารณาไม่มีความมาตรา ๗๔ ว่า
ข้อกล่าวหาเจ้าหน้าที่ของรัฐใหม่มีมูลความผิดทางวินัยฐานทุจริตหรือเจ้าหน้าที่ ป.ป.ช. ยังมีคำสั่งลงโทษทาง
วินัยตามมติคณะกรรมการ ป.ป.ช. ให้ผู้บังคับบัญชา ผู้มีอำนาจแต่งตั้งโยกย้าย หรือเจ้าหน้าที่ของรัฐ
จึงมีพยานหลักฐานใหม่อันแสดงได้ว่ามิได้มีการกระทำตามมติตามข้อกล่าวหา สามารถยื่นเรื่องให้
คณะกรรมการ ป.ป.ช. พิจารณาเพิกถอนมติดังกล่าวได้

ทั้งนี้ หากคณะกรรมการ ป.ป.ช. พิจารณาพยานหลักฐานตามวรรคหนึ่งแล้ว เห็นว่า
เจ้าหน้าที่ของรัฐผู้ถูกกล่าวหาไม่ได้กระทำความผิดตามข้อกล่าวหา ให้คณะกรรมการ ป.ป.ช. มีอำนาจ
ลงมติเพิกถอนมติของตนที่มีขึ้นตามมาตรา ๗๔ ได้ โดยให้ใช้คะแนนเสียงไม่ต่ำกว่าสองในสามของ
กรรมการทั้งหมดเท่าที่มีอยู่

(ถ้าเขามีพยานหลักฐานอันแสดงว่าเขาไม่ได้กระทำความผิดมาอื่น ควรให้ยื่นเมื่อไร
ก็ได้ แม้ทั้งที่ได้ส่งเรื่องไปให้ผู้บังคับบัญชาเพื่อลงโทษแล้ว ถ้าป.ป.ช. พิจารณาพยานหลักฐานนั้นแล้วเห็น
ว่าผู้ถูกกล่าวหาไม่ได้กระทำความผิดจริง ก็มีอำนาจกลับคำวินิจฉัยของตัวเองได้ ถ้าผู้บังคับบัญชาลงโทษ
ไปแล้ว ก็ให้แจ้งผู้บังคับบัญชาแก้ไขคำสั่งใหม่ได้) (ป.ป.ช. ยอมรับว่าทำได้) (มาจากข้อสั่งการร่าง ๖๗)

⁴ ข้อสังเกตของอธิบดีอัยการ : ในผลการวินิจฉัยของคณะกรรมการ ป.ป.ช. ที่ลงมติในส่วนวินัยของ
ข้าราชการนั้น ควรจะมีขั้นตอนการกลั่นกรองโดยเจ้าพนักงานที่เกี่ยวข้องโดยให้มีผลทางวินัยต่อเมื่อได้มีการรับดำเนินคดี
ฟ้องของพนักงานอัยการหรือได้มีการยื่นฟ้องต่อศาลแล้ว เพราะการใช้อำนาจโดยไม่มีกรณีก่อนหรือการใช้อำนาจ
เบ็ดเสร็จก็อาจจะเกิดเหตุวิบัติอาภาทขึ้นได้ในอนาคต และควรกำหนดให้ชัดเจนในกฎหมายในกรณีพนักงานอัยการไม่รับ
ดำเนินคดีหรือศาลคดีทุจริตและประพฤติมิชอบมีคำพิพากษายกฟ้อง

